

Zeszyt o Bożej Opatrzności. Nr 3

ŚWIĘTY JAN PAWEŁ II O POWOŁANIU

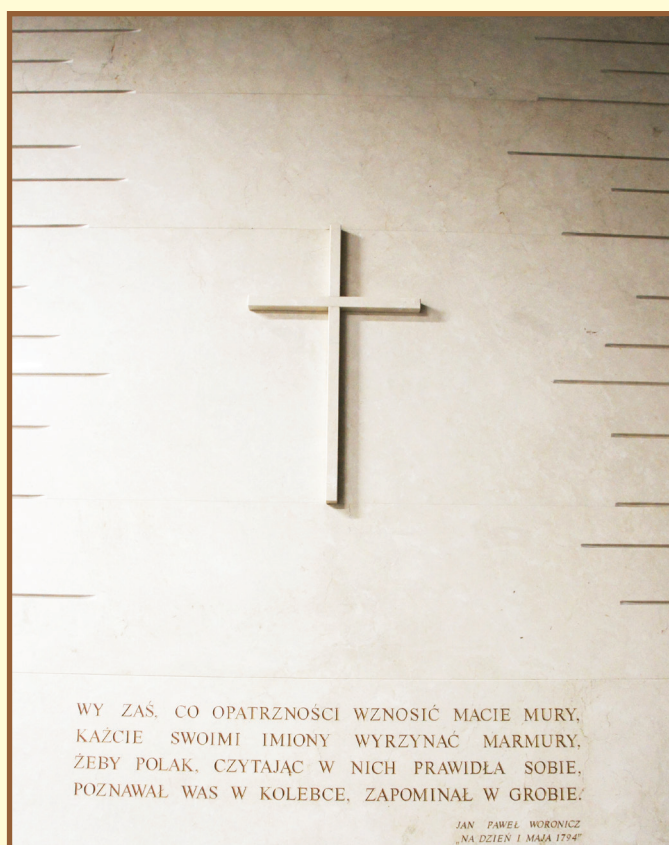
NA PODSTAWIE
„LISTÓW DO KAPŁANÓW”

Zeszyt o Bożej Opatrzności. Nr 3

ŚWIĘTY JANA PAWEŁ II O POWOŁANIU

NA PODSTAWIE
„LISTÓW DO KAPŁANÓW”

Tablica w Alei Zasłużonych Darczyńców w Świątyni Bożej Opatrzności

Warszawa 2017

Tekst
ks. prof. UKSW dr hab. Zdzisław Struzik

Opracowanie graficzne i skład
Michalina Poźniak, Łukasz Jankowski

Zdjęcia
Instytut Papieża Jana Pawła II

Copyright by Instytut Papieża Jana Pawła II
Warszawa 2017

ISBN 978-83-65198-17-4

Druk
Drukarnia Eurograf

Instytut Papieża Jana Pawła II
ul. Księdza Prymasa Augusta Hłonda 1, 02-972 Warszawa
tel. 22 885 85 02, fax 22 213 11 92
www.ipjp2.pl, e-mail: instytut@ipjp2.pl

Spis treści

Słowo Księdza Kardynała Nycza

Wstęp

Święty Jan Paweł II o powołaniu
na podstawie „Listów do kapłanów”

1. Wprowadzenie. Relacja wiary: Bóg – kapłan,
na podstawie adhortacji *Pastores dabo vobis*
2. Doświadczenie Mistrza Chrystusa i Apostołów
3. Powołanie. *Duch Pański spoczywa na mnie*
4. Powołanie w Kościele. *Chodźcie, a zobaczycie* (J 1, 39)
5. Formowanie powołania. *I ustanowił Dwunastu,
aby Mu towarzyszyli* (Mk 3, 14)
6. Listy do kapłanów na Wielki Czwartek
 - 6.1. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1979
 - 6.2. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1980
 - 6.3. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1981
 - 6.4. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1982
 - 6.5. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1983
 - 6.6. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1984
 - 6.7. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1985
 - 6.8. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1986
 - 6.9. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1987
 - 6.10. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1988
 - 6.11. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1989
 - 6.12. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1990
 - 6.13. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1991

- 6.14. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1992
- 6.15. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1993
- 6.16. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1994
- 6.17. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1995
- 6.18. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1996
- 6.19. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1997
- 6.20. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1998
- 6.21. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1999
- 6.22. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 2000
- 6.23. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 2001
- 6.24. List do kapłanów na Wielki Czwartek 2002
- 6.25. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 2003.
Encyklika Ecclesia de Eucharistia
- 6.26. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 2004
- 6.27. List do kapłanów na Wielki Czwartek, 2005

7. Podsumowanie

8. Materiały wykorzystane

Słowo Księdza Kardynała Nycza

Umiłowani Bracia i Siostry!

Uroczystość Zesłania Ducha Świętego, przeżywana dziś w liturgii Kościoła, ma charakter wyjątkowy. Jest to bowiem dopełnienie i zamknięcie czasu paschalnego, a zarazem początek czasu Kościoła. Duch Święty zesłany apostołom w dniu Pięćdziesiątnicy staje się źródłem życia i jedności rodzącej się wspólnoty, która od tego momentu podejmuje dzieło głoszenia Ewangelii. W tym dniu w Warszawie-Wilanowie i w parafiach całej Polski obchodzimy dziesiąte Święto Dzięcznienia Bożej Opatrzności za wszelkie otrzymane dobrodziejstwa. Zawieramy też Bogu sprawy naszego życia, życia naszych rodzin, miast i wiosek oraz całej Ojczyzny. W roku świętego Brata Alberta obchodzimy

to święto pod hasłem „Dziękujemy za chleb”.

1. Wieczorem w dniu zmartwychwstania, tam gdzie przebywali uczniowie, drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami. Przyszedł Jezus, stanął pośrodku i rzekł do nich „Pokój wam” (J 20.19). Nie dziwi fakt,

że Chrystus po swoim zmartwychwstaniu zjawia się tego samego dnia między apostołami w Wieczerniku. Zjawia się, bo Wieczernik był pełen smutku, niepewności i lęku. Apostołowie byli smutni, bo Nauczyciel odszedł, zaś wydarzenie Krzyża było dla nich niezrozumiałe. Nie potrafili odkryć sensu męki i śmierci krzyżowej Jezusa, tym bardziej, że okrucieństwo tej śmierci było zaprzeczeniem Jego nauki i postępowania, wolne go od przemocy, ucisku i zniewolenia. Apostołowie czuli się zawiedzeni, bo owa wielka nadzieja, z którą wiązali swoje życie i swoją przyszłość, przepadła, w ich przekonaniu, na zawsze. „A myśmy się spodziewali, że On właśnie miał wyzwolić Izraela” (Łk 24,21). Byli też pełni lęku, bo obawiali się represji ze strony władz za swoje bliskie relacje z Jezusem i przynależność do grona Jego uczniów. Ten strach, smutek i niepewność sprawiły, że owej

niedzieli apostołowie przebywali zamknięci w Wieczerniku i nie mieli odwagi, żeby otworzyć drzwi, wyjść i stawić czoła wszystkim przeciwnościom.

To dlatego zmartwychwstały Pan zjawia między swoimi uczniami. Zjawia się w niedzielę zmartwychwstania

i ukazuje w swoim prawdziwym, uwielbionym ciele, nieśmiertelny i niepokonany. Zjawia się i w kolejne dni, rozmawia z uczniami, spożywa z nimi posiłki i pozwala im dotykać swoich ran. Prawda o zmartwychwstaniu Pana stopniowo dociera do apostołów. Dzięki działaniu łaski Bożej odkrywają prawdziwy sens posłannictwa Jezusa i Jego dzieło odkupienia, którego dokonał na krzyżu. Ale kiedy wracali z Góry Oliwnej, gdzie byli świadkami Wniebowstąpienia, nie mieli jeszcze świadomości swego posłannictwa i swojej roli w odniesieniu do świata. Nie łączyło ich poczucie wspólnej misji i wspólnej odpowiedzialności za dawanie świadectwa

o Chrystusie i Jego zmartwychwstaniu. Dopiero w dzień Pięćdziesiątnicy, gdy na dom, w którym przebywali apostołowie „spadł z nieba szum, jakby uderzenie gwałtownego wiatru” „wszyscy zostali napełnieni Duchem

Świętym. Apostołowie ogarnięci mocą Ducha Świętego doświadczają wewnętrznej przemiany. Dotąd bojaźliwi i niepewni swego przeznaczenia, teraz wychodzą do tłumów i zaczynają mówić o Jezusie. Zaczynają głosić Jezusa zmartwychwstałego bez żadnych obaw, gotowi nawet na męczeństwo. W ten sposób rodzi się Kościół – wspólnota świadków zmartwychwstałego Pana.

2. Wyjątkową rolę w tym świadectwie Kościoła odgrywają święci, a wśród nich święty Brat Albert, wcześniej Adam Chmielowski. Dotknięty przez Boga, przeżył nawrócenie, uznał majestat Boga, ale klęknął także przed majestatem człowieka, zwłaszcza potrzebującego. Umarł w nim stary człowiek a narodził się nowy, całkowicie poświęcony Bogu i biednym. To on mówił: „trzeba być dobrym jak chleb”. W roku św. Brata Alberta, ustanowionym z racji stulecia jego śmierci, przez Episkopat i Sejm Rzeczypospolitej wprowadzimy uroczyste jego relikwie do Świątyni Opatrzności. Jako przykład miłości bliźniego i miłosierdzia będzie towarzyszył tegorocznemu Świętu Dziękczynienia. To o nim święty Jan Paweł II powiedział: „Jest to święty o duchowości urzekającej zarówno swym bogactwem, jak i swą prostotą. Pan Bóg prowadził Go drogą niezwykłą: uczestnik powstania styczniowego, utalentowany student, artysta-malarz, który staje się naszym polskim „Biedaczną”, szarym bratem, pokornym jałmużnikiem

i heroicznym apostołem miłosierdzia” (św. Jan Paweł II, List z okazji 150. rocznicy urodzin św. Brata Alberta).

3. Obchody Roku świętego Brata Alberta obfitują w wiele wydarzeń. Za tydzień odbędą się główne uroczystości w Krakowie. Wtedy dowiemy się więcej o samym Bracie Albercie. Naszym pragnieniem jest, aby tegoroczne Święto Dziękczynienia wpisało się w obchody albertyńskie. Dlatego hasłem dzisiejszego Święta

są słowa: Dziękujemy za chleb. Wyrażają one naszą wdzięczność za życie i posługę Brata Alberta, który dla najbiedniejszych stał się prawdziwym „chlebem”. Będziemy dziękować za wszystkich ludzi oddanych posłudze miłości miłosiernej, za wszystkie dzieła charytatywne oraz zawierzać Bogu sprawy wrażliwości chrześcijan na wszystkie ludzkie biedy. Mszy świętej w Warszawie będzie przewodniczył włoski kardynał Francesco Montenegro z Sycylii. Do jego diecezji należy symboliczna w ostatnim czasie wyspa Lampeduza. Tam się skupiają główne problemy uchodźców w Europie.

Drodzy Bracia i Siostry, chciałbym Wam wszystkim podziękować za udział w dzisiejszym Święcie Dziękczynienia w Warszawie i w swoich parafiach. Dziękuję Wam za wspieranie budowy Świątyni Opatrzności Bożej – Wotum Narodu. Dzięki Waszemu wieloletniemu wsparciu i wysiłkowi organizacyjnemu Centrum Opatrzności Bożej, w minionym roku, 11 listopada uroczystie otworzyliśmy górną część Świątyni. W ten sposób umożliwiliśmy wiernym korzystanie z tego Domu Chleba Eucharystycznego. Weszliśmy do Kościoła – Wotum i dalej budujemy go i upiększamy. Dlatego dziękuję za Wasze modlitwy i ofiary składane w Święto Dziękczynienia,

a także w ciągu roku. Ufam, że dzięki Waszemu zaangażowaniu i wysiłkowi wielu ludzi

dobrej woli, doprowadzimy dzieło budowy Świątyni Opatrzności Bożej do szczęśliwego końca.

Z serca wszystkim błogosławię

† Kazimierz Kardynał Nycz

Arcybiskup Metropolita Warszawski

Złączony w modlitwie dziękczynienia w Wilanowie

i w parafiach całej Polski, wszystkim z serca błogosławię.

Warszawa, 4 czerwca 2017 r.

WSTĘP

Jednym z głównych powodów przybywania ludzi do powstającego Sanktuarium Opatrzności Bożej jest wyrażenie wdzięczności Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu za powołanie. Najważniejszym jest to powołanie do świętości, które obejmuje wszystkich ochrzczonych. Wielkim i szczególnym darem od Boga jest także powołanie do kapłaństwa.

Kolejny Zeszyt o Bożej Opatrzności wydawany razem z Instytutem Jana Pawła II pragnie przybliżyć temat powołania do kapłaństwa w oparciu o listy świętego Papieża Jana Pawła II do kapłanów. Pamiętam jak wycze-

kiwaliśmy co rok na kolejne duchowe wsparcie i umocnienie naszego kapłańskiego życia przez naszego kolejnego list od Papieża. Sądzę, że ten zeszyt będzie dobrym przypomnieniem nauki Ojca Świętego, która także w tej dziedzinie nie starzeje się a będzie wzmocnieniem naszego DZIĘKUJĘ za sakrament kapłaństwa. Kapłaństwo rodzi się w sercu młodego człowieka pod wpływem łaski Bożej ale realizuje najpierw w rodzinie. Dlatego zeszyt ten kierujemy nie tylko do kapłanów lecz także do wszystkich, którzy tworzą Kościół.

Ks. Tadeusz Aleksandrowicz

proboszcz parafii Opatrzności Bożej
i kustosz powstającego Sanktuarium

ŚWIĘTY JAN PAWEŁ II O POWOŁANIU NA PODSTAWIE „LISTÓW DO KAPŁANÓW”

1. WPROWADZENIE. RELACJA WIARY: BÓG – KAPŁAN, NA PODSTAWIE ADHORTACJI *PASTORES DABO VOBIS*

W ramach wprowadzenia warto przywołać adhortację św. Jana Pawła II *Pastores dabо vobis* – „O formacji kapłanów we współczesnym świecie” (dalej cyt. w skrócie: PV)¹, która daje nam perspektywę spojrzenia doktrynalnego, obecną w uroczystym nauczaniu papieskim. Adhortacja ta wynikała z papieskiej refleksji nad efektami prac Synodu Biskupów², który zgromadził się był w październiku 1990 r. w Rzymie. Następnie powstała publikacja *Dar i Tajemnica* – książka św. Jana Pawła II, napisana i opublikowana w półwiecze od święceń kapłańskich Karola Wojtyły³.

Spojrzenie od strony wiary na Kościół Chrystusowy uświadamia nam konieczność kapłaństwa podejmowanego z polecenia samego Syna Bożego. Św. Jan Paweł II stwierdza: „Bez kapłanów Kościół nie mógłby przeżywać przede wszystkim tego podstawowego posłuszeństwa, które zakorzenione jest w samym sercu egzystencji Kościoła oraz jego misji w dziejach: posłuszeństwa wobec polecenia Jezusa «idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody» (Mt 28, 19), a także: «to czyńcie na moją pamiątkę» (Łk 22, 19; por. 1 Kor 11, 24), czyli nie mógłby wypełniać nakazu głoszenia Ewangelii

¹ Jan Paweł II, adh. *Pastores dabо vobis*, 25.03.1992. Adhortacja była efektem papieskiej refleksji nad wynikami prac Synodu Biskupów, który zgromadził się w październiku 1990 w Rzymie.

² „Synod Biskupów w 1990 r. poświęcił swą troskę i refleksje takim sprawom, jak wzrost powołań kapłańskich, ich formacja, która winna zmierzać do tego, aby kandydaci poznali Jezusa i poszli za Nim, przygotowując się do przyjęcia i przeżywania sakramentu kapłaństwa upodabniającego ich do Chrystusa Głowy i Pasterza, Sługi i Oblubieńca Kościoła”. PV, 3.

³ *Dar i Tajemnica* - książka Jana Pawła II, napisana i opublikowana w półwiecze od święceń kapłańskich Karola Wojtyły. Ukazała się 1996 roku nakładem Wydawnictwa Św. Stanisława BM w Krakowie.

ŚWIĘTY JAN PAWEŁ II O POWOŁANIU

Obraz Świętego Jana Pawła II w Świątyni Bożej Opatrzności

i ponawiania każdego dnia ofiary Jego Ciała, które wydał, oraz Jego Krwi, którą przelał za życie świata⁴. Wypełnianie misji przyjętej od Chrystusa jest niezbędne do tego, aby Jego Kościół spełniał Boży plan zbawienia wszystkich ludzi – Ludu Bożego⁵. Nauczanie i sprawowanie Eucharystii, czyli uobecnianie Chrystusa na ziemi jest istotą życia Kościoła. Kto przyjmuje wiarę w Jezusa Chrystusa, przyjmuje także kapłaństwo, jako znak Jego stałej obecności wśród wiernych.

2. DOŚWIADCZENIE MISTRZA CHRYSTUSA I APOSTOŁÓW

Doświadczenie Mistrza Chrystusa i Apostołów (PV, 1) nieustannie się odnawia i powtarza poprzez powoływanie nowych kapłanów w Kościele, stosownie do zmieniających się sposobów życia ludzi, tak w przedziale czasu, jak i w różnych poziomach kultury, różnych narodów. Można mówić o nieustannym dialogu w formie dostosowywania się posługi kapłańskiej do zapotrzebowania ludzi. W dialogu tym winny być zachowane istotne przesłania Chrystusa, a także, w konsekwencji,

Krzyż procesyjny w Panteonie Wielkich Polaków
w Świątyni Bożej Opatrzności

⁴ Jan Paweł II, adh. *Pastores dabo vobis*, 1. (25. 03.1992).

⁵ Por. Sobór Watykański II, Konst. dogm. *Lumen gentium*, 28; Dekret o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*; Dekret o formacji kapłanów *Optatam totius*. Synod Biskupów w 1990 r. poświęcił swą troskę i refleksje takim sprawom, jak wzrost powołań kapłańskich, ich formacja, która winna zmierzać do tego, aby kandydaci poznali Jezusa i poszli za Nim, przygotowując się do przyjęcia i przeżywania sakramentu kapłaństwa upodabniającego ich do Chrystusa Głowy i Pasterza, Sługi i Oblubieńca Kościoła.

ma być prowadzony proces wychowawczy nowych kapłanów do nowych warunków społecznych. Dlatego też – mówi św. Jan Paweł II – „życie i posługa kapłana musi się «dostosować do każdej epoki i każdego środowiska (...). Dlatego musimy jak najbardziej otwierać się na światło Ducha Świętego, by rozpoznawać, dokąd zmierza dzisiejsze społeczeństwo, odkrywać jego głębokie potrzeby duchowe, określać konkretne i główne zadania oraz odpowiadające im metody duszpasterskie, by stosownie odpowiedzieć ludzkim oczekiwaniom»”⁶ (PV, 5).

Dialog kapłaństwa ze światem odbywa się w ciągłej konfrontacji. Najważniejszymi czynnikami utrudniającymi porozumienie są: *racjonalizm, przekreślanie podmiotowości osoby, ateizm praktyczny i egzystencjalny, rozpad rodziny, zatarcie lub wypaczenie prawdziwego sensu ludzkiej płciowości* (PV, 7). Także wewnątrz Kościoła wśród ludzi znających Ewangelię następuje konfrontacja w wielu zakresach, takich jak: *ignorancja religijna wielu wierzących,*

znikoma skuteczność katechezy, źle pojmowany pluralizm teologiczny, kulturowy i duszpasterski, utrudnienia dialogu ekumenicznego, utrzymująca się nieufność i niemal niechęć do nauczania przekazywanego przez hierarchię, zawężania bogactwa ewangelicznego orędzia, ucieczki w świat przesądów i religijności bez Boga, zjawisko subiektywizacji wiary, zjawisko coraz bardziej częściowej i warunkowej przynależności do Kościoła (PV, 7).

Mszał i stół w Świątyni Bożej Opatrzności

⁶ Jan Paweł II, „Anioł Pański” (14 stycznia 1990 r.), 2: „L’ Osservatore Romano”, 15-16.01.1990.

Obydwa, zatem kierunki dialogu i porozumienia wymagają nieustannej pracy, pokory, wyrozumiałości, ale także stałości, wytrwałości w obronie prawdy o Chrystusie i powszechnym zbawieniu. Współczesny świat stawia wielorakie wezwania, często wewnętrznie sprzeczne i krańcowo różniące się w perspektywie rozgrywającej się konfrontacji idealizmu z materializmem. Przy tak szerokich rozbieżnościach trudno jest młodemu człowiekowi jasno i precyzyjnie określić realizację celów kapłańskiej działalności. Ponadto środowisko niesie i umacnia idee kompletnie sprzeczne z podstawami ewangelicznymi. Według św. Jana Pawła II te idee, to np.: *społeczeństwo konsumpcyjne, pojmowanie ludzkiej płciowości jako dobra konsumpcyjnego oraz niewłaściwe doświadczenie wolności* (PV, 8). Wszystkie te tendencje stanowią przeszkodę do wyboru Chrystusa i Jego nauki przez młodych ludzi. Adhortacja *Pastores dabo vobis* podaje, za Synodem⁷, definicję kapłaństwa: „Prezbiter bowiem, na mocy konsekracji otrzymanej w sakramencie święceń, zostaje posłany przez Ojca za pośrednictwem Jezusa Chrystusa, Głowy i Pasterza Ludu Bożego, do którego upodabnia się w sposób szczególny, aby żyć i działać w mocy Ducha Świętego w służbie Kościoła i zbawienia świata” (PV, 12)⁸. W posłannictwie

Nabożeństwo do Bożej Opatrzności

⁷ Nadzwyczajne Zgromadzenie Synodu Biskupów (1985).

⁸ JAN PAWEŁ II, adh. *Christifideles laici* (30 grudnia 1988) 8: *AAS* 81 (1989), 405; por. II Nadzwyczajne Zgromadzenie Synodu Biskupów (1985). Por. *Propositio* 7.

kapłana widzimy, zatem działanie Trójcy Przenajświętszej, i działanie to ma się skupiać na kruchym materiale ludzkim, mocą Boga. Jest w tym działaniu zawarta tajemnica wiary, tajemnica Boga i tajemnica ludzkiej wolności. A jednak kapłaństwo ma niezmienną i stałą misję, która ma być wypełniana mocą Chrystusa:

„Tak więc nie dzięki osobistym, szczególnym zasługom, lecz dzięki darmowemu uczestnictwu w łasce Chrystusowej Apostołowie kontynuują w historii, aż do końca czasów, zbawczą misję Jezusa dla dobra ludzi” (PV, 14). Pomiędzy kapłanem a Chrystusem istnieje ścisła współpraca w darze łaski i powołania. To, bowiem Chrystus umacnia, uzdalnia, prowadzi i uzupełnia działania ludzkie mocą Boskiej mocy.

3. POWOŁANIE. *DUCH PAŃSKI SPOCZYWA NA MNIE*

Cały Lud Boży jest wezwany i powołany do świętości drogą wiary przy pomocy Ducha Świętego. W szczególności Duch *Święty objawia nam i przekazuje podstawowe powołanie*, które Ojciec odwiecznie kieruje do wszystkich ludzi: powołanie, „*aby byli święci i nieskalani przed Jego obliczem*”, ponieważ „*z miłości przeznaczył ich dla siebie jako przybranych synów przez Jezusa Chrystusa*” (por. Ef 1, 4-5), (PV, 19). Na tym polega miłość Boga do nas, że pragnie nas mieć, jako doskonałych, tak jak On jest doskonały. Ta doskonałość odnosi się szczególnie do kapłanów: „są

Tablica w Alei Zasłużonych Darczyńców w Świątyni Bożej Opatrzności

oni powołani nie tylko jako ochrzczeni, lecz również i zwłaszcza jako kapłani, to znaczy na podstawie nowej godności i według właściwych

jej tylko sposobów wypływających z sakramentu kapłaństwa” (PV, 19). Kapłaństwo jest sakramentem, znakiem miłości i obecności Boga w życiu i działaniu wybranego, przygotowanego i posłanego człowieka. Kapłani działają i żyją mocą łaski Bożej na wzór samego Chrystusa⁹. W tym wzorze zawarte są zasadnicze treści i formy zachowania i dawania świadectwa. Kapłan „jest zatem powołany, by w swoim życiu duchowym realizować miłość Chrystusa Oblubieńca do Kościoła Oblubienicy. Jego życie powinno więc być oświecane i formowane także przez ten aspekt oblubieniczy (...), powinien być zatem zdolny do umiłowania ludzi sercem nowym, wielkim i czystym – bezinteresownie i ofiarnie – zawsze wiernym, a zarazem z ową «Boską zazdrością» (por. 2 Kor 11, 2) i czułością przypominającą uczucia matki” (PV, 22).

W kapłaństwie, zatem, ma się uobecniać podstawowa wartość – miłość do Boga i ludzi, na tej miłości jest zbudowany Kościół Chrystusowy, nakierowany i kierujący się do wszystkich ludzi dobrej woli. Miłość taka wymaga ofiary, poświęcenia, oddania i wytrwałości w dobrym, tak jak to czyni Syn Boży. Chrystus ofiarował się za cały Kościół, jako Dobry Pasterz, ustanowił sakrament – znak własnej obecności – Eucharystię, dlatego każdy kapłan powinien manifestować postawę pasterską wraz z władzą duchową, jaką otrzymał od Zbawiciela. „Właśnie, dlatego miłość pasterska kapłana nie tylko bierze początek w Eucharystii, lecz w jej sprawowaniu odnajduje swe najwyższe spełnienie; z Eucharystii także płynie łaska i odpowiedzialność, dzięki której całe życie kapłana nabiera charakteru «ofiarniczego»” (PV, 23). W tym posłannictwie kapłan jest świadomy i odpowiedzialny, wyraża swoją wolę, jako

Obraz Jezusa Miłosiernego
w Świątyni Bożej Opatrzności

⁹ Sobór Watykański II, Dekret o posłudze i życiu kapłanów, *Presbyterorum ordinis*, 12.

Grób Pański w Świątyni Bożej Opatrzności

osoba do współudziału z łaską Chrystusa, a „stopień świętości sprawującego posługę rzeczywiście wpływa zwłaszcza na głoszenie Słowa, sprawowanie sakramentów, na przewodzenie wspólnocie w miłości” (PV, 25). Są to, zatem trzy kierunki działania:

- Głoszenie Słowa* – to przyjęcie, zrozumienie i przekazywanie całego depozytu wiary w sposób zrozumiały i dostosowany do poziomu wiernych – jest zadaniem na wskroś zaszczynnym i odpowiedzialnym. Głoszenie Słowa ma prowadzić do powstawania wspólnot wiary, modlitwy i Eucharystii. Słowa i czyny (sakramenty) stają się treścią życia kapłana;

- Sprawowanie sakramentów* – to uobecnianie Jezusa Chrystusa dla dobra i uświęcania wiernych. Sprawowane sakramenty prowadzą wiernych drogą żywej wiary, stają się źródłem i bramą zbawienia, sprawiają, że wspólnota Kościoła stanowi jedna rodzinę Bożą;

- Przewodzenie wspólnocie w miłości*, na mocy mandatu Chrystusa, powoduje trwanie, w wyznawanej i praktykowanej wierze, istotne dla najmniejszych parafialnych wspólnot.

Do tak ważnych zadań niezbędne są cechy charakteru i sposoby działania polegające na wierze, pokorze wobec tajemnicy Boga, na miłosierdziu i roztropności. Aby budować wspólnotę miłości, szczególnie niezbędne jest zastosowanie rad ewangelicznych: posłuszeństwa, czystości i ubóstwa¹⁰.

¹⁰ „Ojcowie Synodu (*Propositio* 8) opisali zagadnienie *ubóstwa ewangelicznego* w sposób bardzo zwięzły i głęboki, przedstawiając je, jako „podporządkowanie wszystkich

Sakrament Pokuty i Pojednania w Świątyni Bożej Opatrzności

Nabożeństwo do Bożej Opatrzności

Posłuszeństwo w Kościele Chrystusowym ma też określone właściwości; ma ono być: *posłuszeństwem apostołskim, posłuszeństwem chrześcijańskim*, ma mieć także charakter *wspólnotowy i pastoralny* (PV, 28).

W tradycji Kościoła Zachodniego jest wymagany postulat do życia w celibacie, dlatego „Zgodnie z tym wyborem udziela on sakramentu kapłaństwa jedynie

ludziom, którzy potrafią wykazać, że zostali wezwani przez Boga i otrzymali od Niego dar czystości w całkowitym i dożywotnim celibacie” (PV, 29). Pozostanie w bezżeństwie jest świadectwem łączności z Chrystusem, a także z ostatecznym przeznaczeniem wiary i miłości Boga w porządku eschatologicznym.

4. POWOŁANIE W KOŚCIELE. *CHODŹCIE, A ZOBACZYCIE* (J 1, 39)

Istotą powołania jest pójście¹¹ za Chrystusem, odczytanie Jego drogi przez poznanie nauki, jak i przez działanie na rzecz budowania wspólnoty miłości, dobra i pokoju. Głos Boga powołującego ma się spotkać z decyzją człowieka, który rozpoznaje wartości chrześcijańskie i pragnie podjąć służbę na wzór Chrystusa. Takie powołanie ma charakter niepowtarzalny, osobisty, jedyny w swoim rodzaju, ale udzielane zgodnie z potrzebami Kościoła. Do natury bowiem Kościoła należy jego powołaniowe przesłanie, budowanie wspólnoty podążającej za Chrystusem w tajemnicy zbawienia. „Ścisłe teologiczne odczytanie powołania do kapłaństwa i związanego z nim duszpasterstwa może wpływać jedynie z odczytania tajemnicy Kościoła, jako *mysterium vocationis*”¹².

dóbr najwyższemu Dobru Boga i Jego Królestwa”. PV, 30.

¹¹ „Chodźcie, a zobaczycie” (J 1, 39).

¹² Jan Paweł II, adh. *Pastores dabo vobis*, 34.

fotel papieski
w Świątyni Opatrzności Bożej

fotel papieski w Świątyni Opatrzności Bożej

Chrystus nie zbawia ludzi oddzielnie, bo chociaż każde sumienie jest inne i „osobiste”, to jesteśmy zbawiani we wspólnocie: rodzinnej, parafialnej, diecezjalnej, tak w Kościele lokalnym, jak i w Kościele powszechnym. Nikt do Boga nie idzie sam i w samotności się nie zbawia. W życiu i w wierze należymy do wspólnot i z nich czerpiemy wartości ciała i ducha. „Każde chrześcijańskie powołanie pochodzi od Boga, jest Bożym darem. Nie zostaje ono nigdy dane poza Kościołem czy niezależnie od niego, lecz zawsze w Kościele i za pośrednictwem Kościoła, gdyż – jak przypomnieli nam Sobór Watykański II – „podołało się (...) Bogu uświęcać i zbawiać ludzi nie pojedynczo, z wykluczeniem wszelkiej wzajemnej między nimi więzi, lecz uczynić z nich lud, który by Go poznawał w prawdzie i zbożnie Mu służył”¹³.

Powołanie kapłańskie ma, zatem charakter powszechny i do wspólnoty jest ono kierowane. Aby wychować nowe i dobre, a także i święte powołania, należy zwrócić się do wszystkich wyżej wspomnianych wspólnot, zaczynając od rodziny, jako *Domowego kościoła*¹⁴. Stan i liczba powołań jest zależna od stanu i liczby wierzących chrześcijan, jako że powołania i wspólnoty wzajemnie się przenikają i uzupełniają.

¹³ Jan Paweł II, adh. *Pastores dabo vobis*, 35.

¹⁴ Por. Paweł VI, adh. *Evangelii nuntiandi*. AAS, 68:1976, s. 60 n. 71.

Powszechność powołania nie zmniejsza osobistego kontaktu z Bogiem. Każde powołanie jest nieustannym dialogiem pomiędzy człowiekiem i Chrystusem, a powołanie kapłańskie jest włączone w powołanie każdego chrześcijanina. Powszechność i indywidualność powołania spełnia się w każdym wierzącym, chociaż w różnym stopniu, zależnie od zażyłości i miłości każdego do Chrystusa. Można mówić o historii każdego powołania, można prześledzić nieustający dialog Boga z człowiekiem. „Historia każdego powołania kapłańskiego – jak czytamy w tekście adhortacji, – i podobnie zresztą jak każdego powołania chrześcijańskiego, jest historią *niewymownego dialogu między Bogiem a człowiekiem*, między miłością Boga, który wzywa, a wolnością człowieka, który z miłością Mu odpowiada”¹⁵.

Dialog Boga z człowiekiem trwa nieustannie. Nabiera szczególnej intensywności wtedy, kiedy dokonuje się zdecydowana deklaracja wiary i wyrażenie zgody w sensie podjęcia ofiary. O takim powołaniu mówi Chrystus: „«Ofiary ani daru nie chciałeś, aleś mi utworzył ciało (...). Wtedy rzekłem: Oto idę (...), abym spełniał wolę Twoją, Boże»” (Hbr 10, 5-7), (PV, 36). Takie powołanie podjęła Matyja wypowiadając „*fiat* – niech się tak stanie – Oto ja służebnica Pańska” (Łk 1, 38)¹⁶.

Ołtarz główny w Świątyni Bożej Opatrzności

¹⁵ Jan Paweł II, adh. *Pastores dabo vobis*, 36.

¹⁶ *Propositio* 5.

W dialogu powołaniowym w relacji Boga z człowiekiem odpowiedź ze strony wzywanego może być negatywna, niepewna lub nietrwała, bowiem na przeszkodzie pełnej akceptacji mogą stać różne przeszkody, takie jak: niedojrzałość osobowości, przywiązanie do dóbr tego świata¹⁷, *religijność bez Boga*, zdeformowane *konceptje człowieka*, zdeterminowanie o *charakterze wychowawczym, psychologicznym, kulturowym czy środowiskowym*, pojmowanie powołania, jako prywatnej sprawy bez wymiaru eklezjalnego (PV, 37).

Dokument adhortacji *Pastores dabo vobis* zdecydowanie określa miejsce i sposób powstawania powołania: „Dla Kościoła, obdarzonego godnością i odpowiedzialnością ludu kapłańskiego, *istotne i najważniejsze momenty duszpasterstwa powołań to modlitwa i sprawowanie liturgii* (PV, 38). Do takiej modlitwy zachęcał Chrystus, „proście Pana żniwa” (Mt 9, 38), w takiej modlitwie wyraża się sam powoływany, w takiej modlitwie uczestniczy Kościół lokalny, i w takiej też modlitwie zawarta jest tajemnica każdego powołania chrześcijańskiego.

Krzyż przed Świątynią Bożej Opatrzności

¹⁷ Bogaty młodzieniec: „Lecz on spochmurniał na te słowa i odszedł zasmucony, miał bowiem wiele posiadłości” (Mk 10, 22).

5. FORMOWANIE POWOŁANIA. *I USTANOWIŁ DWUNASTU, ABY MU TOWARZYSZYLI* (Mk 3, 14)

Wnętrze Świątyni Bożej Opatrzności

Sama zgoda na wezwanie Chrystusa jest dopiero początkiem formowania się powołanego. Z doświadczenia ewangelicznego, kościelnego i psychologicznego wiadomo, jak bardzo potrzebne są odpowiedni czas i odpowiednie miejsce, warunki, w których powołanie może się umocnić i napełnić właściwościami miłości do Boga i ludzi. Czas i miejsce winno być dostosowane tak do Kościoła lokalnego, jak i do mentalności człowieka, który odpowiedział na wezwanie i poddał się próbie modlitwy, formacji, wiedzy i chrześcijańskiego uspołecznienia. „Adhortacja omawia różne wymiary formacji: ludzki, duchowy, intelektualny oraz duszpasterski, opisuje środowiska formacji¹⁸ kandydatów do kapłaństwa oraz wskazuje osoby za nią odpowiedzialne” (PV, 42).

Czas formacji to intensywna praca nad sobą. Św. Jan Paweł II wymienia zasadnicze cechy charakteru i to, jakie wartości ma powołany utrzymywać w sobie samym, aby wypełnić godnie wielkość wybrania i powołania, co przytaczamy: „Potrzebne więc jest wychowanie do umiłowania

¹⁸ Sobór Watykański II, dek. *Optatam totius*: „Formacja duchowa” 19-21.

Obraz Matki Bożej w Świątyni Bożej Opatrzności

prawdy, do prawości i rzetelności, do szacunku wobec każdej osoby, do poczucia sprawiedliwości, do wierności danemu słowu, do prawdziwego współczucia, do konsekwentnego postępowania, a zwłaszcza do zrównoważonego sądu i zachowania” (PV, 43). W tych wartościach wyróżnia się prawda o Bogu i o sobie, a także miłość do bliźniego oparta na sprawiedliwości. W taki oto sposób powołany staje się nosicielem i głosicielem wartości najwyższych, czyli samego Boga, i wartości *ludzkich*, które odbijają wielkość obrazu Boga (a przez to samego Boga) w człowieku. W realizacji bowiem wartości moralnych następuje zjednoczenie Absolutu z transcendentalną naturą człowieka.

Aby formacja przebiegała pomyślnie, owocnie, niezbędny jest stały kontakt z Chrystusem Zbawicielem poprzez modlitwę osobi-

stą i liturgiczną, a łączność powołanego z Bogiem najpełniej realizuje się poprzez sakramenty święte, a szczególnie poprzez Eucharystię.

Formacja powołaniowa ma również określone cele. Do najważniejszych z nich należy zrozumienie wiary¹⁹ własnej i Kościoła poprzez intelektualny wysiłek, a także właściwe przygotowanie do pracy wśród wiernych, poprzez właściwą i adekwatną formację duszpasterską.

Formowanie duchowe i intelektualne kapłanów jest zadaniem Kościoła lokalnego, podlega pieczy bezpośredniej biskupa miejsca, i jest on odpowiedzialny wobec Boga i wiernych za prowadzenie seminariów, w których znajdują się uczniowie. W dalszej kolejności do procesu

¹⁹ „Rozległej wiedzy z zakresu nauki wiary”, — o której mówią Ojcowie Synodalni. (PV, 62).

wychowawczo-formacyjnego włączają się wychowawcy, kapłani odznaczający się wzorowym życiem, także cała wspólnota kapłańska Kościoła lokalnego. Alumn w seminarium nie jest całkowicie odizolowany od całego środowiska, złożonego z ludzi i z miejsca, przeciwnie, ma stały kontakt z innymi wiernymi świeckimi: mężczyznami i kobietami. Ważna przecież formacja odbywa się w środowisku rodzinnym kandydata, a następnie trwa stała łączność z rodziną naturalną i *rodziną parafialną*. Rodzice, bracia, siostry i inni członkowie rodziny trwają w duchowej łączności z kandydatem do kapłaństwa, wspomagają go modlitwą, a także niosą pomoc materialną. Ważne zadanie przypada stowarzyszeniom i ruchom kościelnym działającym na terenie parafii i diecezji, one stanowią aktualną szkołę pracy duszpasterskiej, a w przyszłości będą bezpośrednim terenem współpracy z kapłanem.

W formacji kapłańskiej nie sposób pominąć całego procesu samowychowania, z jego aspektami ideowymi – wartościami, z cechami charakteru i temperamentu, a także ze szczególnymi zdolnościami kandydata do kapłaństwa. Bogactwo bowiem powołania jest znakiem łaski Chrystusa, która ubogaca każdego człowieka niepowtarzalnymi zdolnościami do wypełniania wszelakich i różnorodnych zadań w Kościele²⁰.

Droga Krzyżowa w Świątyni Bożej Opatrzności

6. LISTY DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK

W Wielki Czwartek, zwyczajem wprowadzonym przez św. Jana Pawła II, biskupi diecezji przekazywali specjalne *Listy*, w których wyrażali głębokie pozdrowienia, łączność duchową, a także przekazywali zainteresowanym podstawowe przesłania do formacji duchowej i do pracy duszpasterskiej. Święty papież Jan Paweł II w tychże własnych *Listach* miał sposobność mówić o najważniejszych tematach formacji kapłańskiej oraz

²⁰ Por. Jan Paweł II, adh. *Pastores dabo vobis*, 45-69.

przekazywać teologiczne podstawy tajemnicy powołania²¹. Listy stały się formą permanentnej formacji dla kapłanów, płynącej od najważniejszego autorytetu Stolicy Apostolskiej.

6.1. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1979

Kapłaństwo sakramentalne różni się od kapłaństwa chrześcijańskiego powszechnego, ma specjalny charakter wprowadzony przez Chrystusa przez osobisty wybór powołanego.

„Kapłaństwo, które poprzez Sakrament Świeceń stało się naszym osobistym udziałem i zostało na wieki wypisane w naszych duszach poprzez szczególny znak Boży, czyli «charakter», pozostaje w wyraźnym odniesieniu do powszechnego kapłaństwa wiernych – czyli wszystkich ochrzczonych – a równocześnie różni się od niego «istotą a nie stopniem tylko»²²²³.

Figura Matki Bożej
w Świątyni Bożej Opatrzności

²¹ O. Kazimierz Lubowiecki OMI zauważa, że zróżnicowana jest forma omawianych listów. „Tekst z 1982 roku ma formę modlitwy. W kilku wypadkach listy nawiązują do niektórych z opublikowanych w tym czasie dokumentów. W 1985 roku nawiązuje do *Listu do Młodych*, w 1992 roku do [adhortacji] *Pastores dabo vobis*, w 1993 roku do *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, w 1995 roku do *Redemptoris Mater* oraz *Mulieris dignitatem*, natomiast w 1997 roku do *Litanii do Chrystusa Kapłana i Żertwy*, odmawianej w krakowskim seminarium, w przeddzień święceń kapłańskich, a opublikowanej w dodatku do papieskiej książki *Dar i Tajemnica*. Należy zwrócić uwagę, że wszystkie listy do Kapłanów są mistagogiczne. Wprowadzają w misterium Kapłaństwa. Ojciec Święty [...] nie uznał za najistotniejsze zastanawiać się [...], co kapłan powinien «robić» we współczesnym świecie. On rozważał, «jak być» kapłanem...”. K. Lubowiecki Jan Paweł II, *Listy na Wielki Czwartek*, w: J. Kochel, *Tajemnica kapłaństwa w świetle listów do kapłanów*, Tekst został opublikowany w: K. Wolsza (red.), *Oblicza kapłaństwa*. Wykłady otwarte w Centrum Edukacyjnym im. Jana Pawła II w Gliwicach w Roku Akademickim 2009/2010 (Studia i Materiały Diecezji Gliwickiej 3), Gliwice 2010, s. 23-36.

²² Sobór Watykański II, Konst. *Lumen gentium*, 10.; *AAS* 57 (1965) 14 n.

²³ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1979, 3.

Osobisty kontakt kapłana z Chrystusem staje się drogą życia i działania, prowadzi do nieustannej formacji i uświęcenia zainteresowanego. Św. Jan Paweł II stara się przekazać prawdę o osobistym związku Boga z człowiekiem-kapłanem, który staje się przez to widocznym znakiem obecności Chrystusa pośród wiernych.

6.2. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1980

Podstawowe obowiązki powołania kapłańskiego (biskupa, kapłana, diakona) rozpoczynają się od głoszenia Słowa Bożego, ale stale są związane z Eucharystią. „Urzędy, które normalnie rozpoczynają się od głoszenia Ewangelii – pozostają w najściślejszym związku z Eucharystią”²⁴ – stwierdzał papież. Kapłan, zatem najpełniej spełnia się przy sprawowaniu Eucharystii, która należy do tajemnicy kapłaństwa powszechnego i na wskroś służebnego. Kult związany z Trójcą Przenajświętszą najpełniej wyraża się poprzez Eucharystię w momencie jej sprawowania, a także rozciąga się poza mszą św. i przypada na dalszy czas adoracji. W *Liście* wymienione są takie formy adoracji, jak: nawiedzenie Najświętszego Sakramentu, adoracje, wystawienia, godziny święte (czterdziestogodzinne nabożeństwo), błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem, procesje teoforyczne, kongresy eucharystyczne²⁵. Kult eucharystyczny jest wyrazem najpełniejszej miłości w powołaniu chrześcijańskim.

6.3. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1981

Życie Kościoła trwa i rozwija się na przestrzeni wieków mocą Ducha Świętego. Ten list był związany z rocznicami wielkich wydarzeń: 1600 rocznicą I Soboru Konstantynopolskiego i 1550 rocznicą Soboru Efeńskiego. Te dwa Sobory ukształtowały doktrynę Kościoła katolickiego i przesłanie, aby strzec i przekazywać wiarę wszystkim następującym po sobie pokoleniom.

Papież Jan Paweł II zaprosił wszystkie Konferencje Episkopatów Kościoła Katolickiego i Patriarchaty oraz Metropolie Katolickiego Kościoła Wschodniego, aby „w ten sposób szczególny odtworzyć dziedzictwo,

²⁴ Jan Paweł II, *List do kapłanów*, dz. cyt., 2.

²⁵ Jan Paweł II, Przemówienie w Phoenix w Dublinie, 7: AAS 71 (1979), 1074 nn.

które [zostało wyniesione] z Wieczernika Zielonych Świat w mocy Ducha Świętego. Był to uroczysty akt wiary i modlitwy.

6.4. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1982

Papież Jan Paweł II w roku 1982 nie napisał osobnego listu, ale zaprosił kapłanów do wspólnej modlitwy „podyktowanej wiarą i zrodzonej w sercu”²⁶. W modlitwie papieskiej jest podziękowanie i uwielbienie Boga za dar powołania, które zrodziło się i trwa na tle chrześcijańskiej wiary. Kapłaństwo hierarchiczne trwa nieustannie w budowaniu Ciała Mistycznego Chrystusa, które wymaga czystych serc i sumień tych, których Bóg wybrał i przeznaczył, aby dawali nieustanne świadectwo. Miłość Chrystusa Zbawiciela ma być odwzorowywana przez powołanych w sposób najbardziej godny i pozbawiony wszelkich ludzkich słabości, dlatego że to Chrystus pierwszy „umiłował Kościół wydając samego siebie, aby go uświęcić” (Ef, 5, 25).

Granitowy blok skalny ze Strzegomia, z którego wykonana została elewacja Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego, stanowiącego część kompleksu Centrum Bożej Opatrzności

²⁶ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1982.

6.5. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1983

List został przekazany w Wielki Czwartek na początku Roku Odkupienia 1983 roku. Kapłaństwo Nowego Przymierza jest ściśle związane z Kapłaństwem Chrystusa, ponieważ wszyscy kapłani dziedziczą tę godność, zaszczyt i posłannictwo kapłaństwa służebnego dla Ludu Bożego. Każdy kapłan jest światkiem wielkiej i nieustającej miłości Boga do człowieka, która najpełniej ujawniła się w dziele Odkupienia Jezusa Chrystusa.

Zadaniem Roku Odkupienia było odnowienie wiary i przeżycie ponownie wielkiego dzieła Bożego – zbawienia wszystkich ludzi przez Syna Bożego, to odnowienie w specjalny sposób odnosiło się do posługi kapłańskiej, dotyczyło bezpośrednio każdego „ja”, kapłana obdarzonego powołaniem. Takie odnowienie powołania miało się dokonać w świadomości tajemnicy Wieczernika, kiedy Chrystus ustanowił sakrament Eucharystii i sakrament odpuszczenia grzechów, – „Którym grzechy odpuszcicie, są im odpuszczone...” (J 20, 23). Ta wielka prawda o miłosierdziu Bożym, realizowana poprzez sakrament pokuty jest realizowana w posłudze kapłańskiej, uobecnia ona żywe działanie łaski Bożej, w Mistycznym Ciele Chrystusa jakim jest Kościół.

Siedziba Instytutu Papieża Jana Pawła II i Centrum Opatrzności Bożej

Na zakończenie Listu Papież Jan Paweł II przytoczył fragment Buli *Aperite portas Redemptori*, 3²⁷.

6.6. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1984

Kapłaństwo Chrystusa i kapłaństwo powołanego ma charakter przesłania, jest mesjanistyczne. Taki charakter działania otrzymał Jezus od Ojca Niebieskiego i taki charakter mesjanistyczny Chrystus przekazał Apostołom i uczniom wybranym, „aby szli i owoc przynosili” (J 15, 16). „W głębi tego mesjańskiego posłannictwa Chrystusa-Kapłana jest także zakorzenione nasze powołanie i posłannictwo: powołanie i posłannictwo kapłanów Nowego i Wiecznego Przymierza. Powołanie i posłannictwo głosicieli Dobrej Nowiny”²⁸.

Świątynia Bożej Opatrzności w Wilanowie

²⁷ W tym dniu ogłoszono papieską bulę, ogłaszającą Jubileusz 150-lecia Odkupienia 6.01.1983.

²⁸ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1984, 3.

Dobra Nowina to Chrystus i Jego zbawienie ofiarowane ludziom dobrej woli. Ma być ono zanoszone przez bezpośrednie posłannictwo kapłańskie. Chrystus posługuje się kapłanem, aby Jego Dobra Nowina dotarła do wszystkich, i w taki sposób, aby zainteresowani ją przyjęli.

6.7. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1985

Kapłaństwo jest powiązane z danym człowiekiem i to w człowieku realizuje się tajemnica pójścia za Chrystusem. Aby dotrzeć do sedna powołania, trzeba docierać nieustannie do własnego człowieczeństwa i należy w człowieczeństwie odnajdywać obraz Boga. To skierowanie do wnętrza człowieczeństwa jest ukazywaniem oblicza Bożego, w sobie samym i przez siebie samego. „Tylko w świetle Chrystusa i Jego Ewangelii możemy w pełni zrozumieć, co to znaczy, że człowiek został stworzony na obraz i podobieństwo Boga samego. Tylko, idąc za Nim, możemy ten odwieczny obraz wypełnić treścią konkretnego życia”²⁹.

Powołanie kapłańskie mieści się w szeregu innych powołań, jakie kierowane są od Chrystusa do każdego chrześcijanina. Jest ono wybraniem, ale także zadaniem do wypełnienia, aby Kościół w pełni urzeczywistniał Mistyczne Ciało Chrystusa. „Wiele jest życiowych powołań i zadań, wobec których młodzi muszą określić swoją własną drogę. Jednakże na każdej z tych dróg chodzi o to, ażeby wypełnić jedno zasadnicze powołanie: być człowiekiem! Być nim, jako chrześcijanin! Być człowiekiem wedle miary daru Chrystusowego” (Por. Ef 4,13)³⁰.

Św. Jan Paweł II wielokrotnie nawiązywał do tajemnicy człowieczeństwa, która stanowi najważniejszą i najgłębszą treść istoty ludzkiej.

6.8. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1986

W wielości i różnorodności powołań chrześcijańskich powołanie kapłańskie jest jednak najważniejsze, niezbywalne i konieczne, dotyczy ono przecież *zbawienia dusz*. „To służebne kapłaństwo, które jest naszym udziałem, jest zarazem naszym powołaniem i łaską. Naznacza całe nasze

²⁹ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1985,7.

³⁰ Tamże, 1985,7.

życie pieczęcią służby najpotrzebniejszej, nieodzownej: zbawiania dusz”³¹. Odczytanie i akceptacja tej *pieczęci* zależą od człowieka powołanego, od

Dąb wolności posadzony przez Bronisława Komorowskiego, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dla uczczenia 25-lecia wolności 1989-2014

odpowiedzi na pytanie, na ile on potrafi współpracować z łaską Chrystusa, na ile we wskazanym środowisku potrafi ukazać zbawiającego Chrystusa? Kapłan wrażliwy na łaskę powołania i wrażliwy na ludzi z ich potrzebami duchowymi spełnia swoją funkcję, uświęca siebie i wiernych.

6.9. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1987

Oprócz znaku powołania, odczytanego jako *pieczęć*, św. Jan Paweł II mówi o innym znaku realizującym się w powołanym. Tym znakiem jest modlitwa kapłańska: „Modlitwa kapłańska, a zwłaszcza Liturgia godzin i adoracja eucharystyczna, pomoże nam przede wszystkim zachować głęboką świadomość tego, że jesteśmy jako «słudzy Chrystusa» w sposób

³¹ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1986, 1.

szczególny i wyjątkowy szafarzami Bożych tajemnic” (por. 1 Kor 4,1)³². W *Bożych tajemnicach* można uczestniczyć przez tajemnicę modlitwy, która wyraża wiarę, uwielbienie i łączność z Bogiem. Znak modlitwy ma dwa wymiary: wewnętrzny, ale także zewnętrzny (liturgiczny), co w wypadku kapłana ma się stać jednością i ów znak tak właśnie ma być manifestowany wobec wiernych.

Nie ma też w modlitwie kapłańskiej jakiegokolwiek zamiennika, wytłumaczenia na skutek trudnej pracy, czy braku czasu. Papież stwierdza: „Jakiegolwiek byłoby nasze konkretne zadanie, jakikolwiek rodzaj zaangażowania związanego z pasterską posługą – modlitwa zabezpieczy w nas świadomość owych Bożych tajemnic, których pozostajemy «szafarzami»³³. A zatem, jest zabezpieczenie dla tajemnic Bożych, realizowanych przez kapłana, i to przez modlitwę kapłana zabezpiecza się ważność i godziwość sprawowanych funkcji, a modlitwa staje się widzialnym znakiem niewidzialnej łaski Bożej.

Tablica upamiętniająca otwarcie siedziby Instytutu Papieża Jana Pawła II. 21 stycznia 2010 r.

³² Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1987, 10.

³³ Tamże, 10.

6.10. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1988

Apostolska dojrzałość i ojcowska płodność to przymioty właściwego powołania i działania. Powołany jest kierowany do czynów na rzecz dobra wiernych w ramach sprawowania liturgii, a także pełnienia funkcji dobroczynnych. Tak postępował Chrystus, tak więc ma być naśladowany Syn Boży przez powoływanych.

„Przy Wielkim Czwartku trzeba na nowo przemyśleć tę tajemniczą prawdę o naszym powołaniu: to «rodzicielstwo z ducha», które podobne jest po ludzku do macierzyństwa. Czyż zresztą sam Bóg Stwórca i Ojciec nie porównuje swej miłości z miłością ludzkich matek (por. Iz 49,15; 66,13)? Chodzi, więc o taki rys naszej kapłańskiej osobowości, który oznacza jej apostolską dojrzałość i duchową płodność”³⁴.

Macierzyństwo i ojcostwo powołanego nawiązuje do płodności osiągananej w małżeństwie, wspólnocie, rodzinie. Celem rodziny jest przekazanie życia i wzajemna miłość. Celem powołanego będzie miłość tych, do których zostaje powołany i posłany. Owocem miłości skierowanej do wiernych ma być nieustanny wzrost członków Kościoła i nieustanne karmienie ich największym darem, jakim jest Eucharystia.

„Kościół otrzymał Eucharystię od Chrystusa, swojego Pana, nie jako jeden z wielu cennych darów, ale jako dar największy, ponieważ jest to dar z samego siebie, z własnej osoby w jej świętym człowieczeństwie, jak też dar Jego dzieła zbawienia”³⁵. Chrystus posługuje się kapłanami do uobecnienia swego trwania w Kościele, właśnie poprzez i w tej Eucharystycznej rzeczywistości. Kapłaństwo, zatem, staje się darem Chrystusa dla wiernych, aby mogło nieustannie realizować się dzieło zbawienia.

6.11. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1989

Kapłan jest wzięty z ludu, pochodzi z kapłaństwa powszechnego, bowiem wszyscy wierzący i ochrzczeni pełnią tę zaszczytną funkcję bycia obrazem Boga na ziemi, a przez swoje życie składają Bogu samych siebie w ofierze, tak jak oddają Bogu cześć, pochodzą od Boga i do Boga zmierzają. „Jeśli do każdego z nas, szafarzy służebnego kapłaństwa, odnoszą się

³⁴ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1988, 4.

³⁵ Jan Paweł II, enc. *Ecclesia de Eucharistia*, 11, (23.04.2003).

Groby zasłużonych Polaków w dolnej części Świątyni Bożej Opatrzności

także te słowa: «kapłan z ludzi wzięty», to wskazują one przede wszystkim na przynależność do ludu mesjańskiego, do królewskiego kapłaństwa, na nasze zakorzenienie w powszechnym kapłaństwie wiernych, które stoi u podstaw powołania każdego z nas do służby kapłańskiej»³⁶.

Św. Jan Paweł II w adhortacji *Christifideles laici*³⁷ omawia znaczenie powołania powszechnego. Dokument ten definiuje świeckich, jako współpracowników Boga, którzy biorą odpowiedzialność za otaczającą ich rzeczywistość. W tej odpowiedzialności kapłańskiej jest zawarta troska o życie, troska o rodzinę, zaangażowanie polityczne, budowanie postaw solidarności i współpracy ze wszystkimi³⁸. Dlatego kapłaństwo powszechne ma szeroki zakres, że skierowane jest ono do Boga, ale przez życie doczesne, w którym następuje doskonalenie się wiernych, aż do poziomu świętości.

³⁶ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1989,3.

³⁷ Jan Paweł II, adh. *Christifideles laici*, 1, (30.12.1988).

³⁸ Por. Z. Struzik, *Przesłanie Świętego Jana Pawła II. Materiały edukacyjne*, Warszawa 2015, s. 149.

6.12. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1990

W tym *Liście* św. Jan Paweł II wyjaśnia relację zachodzącą między kapłaństwem powszechnym, a kapłaństwem urzędowym, które ma charakter na wskroś służebny. Kapłaństwo biskupów, prezbiterów i urząd diakonów są skierowane do służby i do nieustannego dawania świadectwa. W tej posłudze nie ma stanowienia nowej instytucji oddzielającej się od tzw. laikatu, nie ma też możliwości wyróżniania się w Ludzie Bożym, który cały pochodzi od Boga i jest poprzez sakrament chrztu powoływany do dawania świadectwa. Święty papież Jan Paweł II zdecydowanie stwierdza, że „Kapłaństwo nie jest instytucją bytującą «obok» laikatu czy też «po- nad» nim. Kapłaństwo biskupów, prezbiterów, tak jak i urząd diakonów jest «dla» świeckich. Dlatego właśnie ma ono charakter «ministerialny», czyli «służebny»”³⁹.

W przygotowywaniu do Synodu biskupów na temat powołania nieustającą potrzebą jest modlitwa do Ducha Świętego. Ta praktyka i taka właśnie modlitwa powinny łączyć tzw. laikat z kapłaństwem służebnym, ażeby wspólnie móc wypełniać treść powołania wszystkich, spośród Ludu Bożego, do oddawania czci Bogu.

Tablice pamięci zasłużonych Polaków w dolnej części Świątyni Bożej Opatrzności

³⁹ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1990,3.

6.13. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1991

Kult Boga, dawanie świadectwa w kapłaństwie służebnym realizują się przez posługę Słowa i sprawowanie sakramentów świętych. Jedno i drugie zadanie i obowiązek dają życie Kościołowi. Dzięki Słowu i sakramentom Kościół się rozszerza, spełnia się i uświęca misja Kościoła, staje się wtedy nieustannie obecny duchowo i poprzez znaki⁴⁰.

Znakiem obecności Chrystusa na ziemi pośród wiernych jest sakrament kapłaństwa, a jest on tak widoczny i trwały, że „wyciska szczególny charakter na duszy kapłana”⁴¹, że powoduje spodziewane owoce wynikające z wszystkich darów i charyzmatów. Nie ulega wątpliwości, iż owocność codziennej posługi kapłańskiej jest związana z łaską sakramentalną, opartą na wierze, miłości i oddaniu osobistym kapłana na Chrystusa. Dary i charyzmaty są niewątpliwie wyróżnieniem, ale w znaczeniu tylko służebnym, tzn. są dla innych i owocują dla innych.

Wyciskanie szczególnego charakteru na duszy kapłana, co warto wyróżnić, jest działaniem Boga. Potwierdza się w ten sposób wybranie, przeznaczenie i dawanie świadectwa. Powołanie kapłańskie pochodzi więc z góry, od Boga, i nikt samowolnie nie może sobie takiego uprzywilejowania przypisać.

6.14. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1992

W tym liście, w swojej treści krótkim, święty papież odwołał się do wydanej adhortacji apostolskiej, mającej źródło w pracach Synodu Biskupów w 1990 r.⁴². Zaznaczył jednak charakterystyczny rys posługi kapłańskiej, wynikającej z ustanowionego stałego związku kapłana z Chrystusem, a opartej na porównaniu z krzewem winnym. Obraz Kościoła zawarty w tej przypowieści przedstawia ścisły związek człowieka z Bogiem. Szczególnie jest to widoczne w związku kapłana z Chrystusem, ma on, bowiem przynosić owoce dzięki trwaniu w jedności i w posłudze.

⁴⁰ „Kapłaństwo jest całe na służbie tego Życia. Świadczy o nim poprzez posługę Słowa, rodzi je, odradza je i pomnaża poprzez posługę sakramentów”. Jana Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1991, 3.

⁴¹ Tamże, 3.

⁴² Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1992, 1.

Relikwie bł. Stanisława Papczyńskiego
w Panteonie Wielkich Polaków
Świątyni Bożej Opatrzności

*Prawda i Życie*⁴³ żyjące w Chrystusie, a poprzez Kościół, docierają do Ludu Bożego, umacniają go i uświęcają. Spełnia się w ten sposób formacja wszystkich powołanych, ale szczególnie kapłana.

6.15. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1993

Posługa kapłańska, wypełnianie funkcji szafarza sakramentów świętych, otwierających na łaskę samego Boga, to rzeczywistość niezbywalna i święta. Dokonuje ona największego dzieła dla świata i sprawia, że jest on zbawiany mocą Ciała i Krwi Chrystusa. Ten największy dar powoduje, że świat jest nieustannie uwalniany od grzechu, że darowane są mu wszelkie winy, dla czego gatunek ludzki może nadal istnieć i mieć nadzieję. Nadzieja ta oparta jest na dziele zbawienia. Chrystus poprzez ofiarę krzyża wszedł już do *Miejsca Świętego*, a wraz z Nim my też tam zdążamy. „On Jeden wszedł raz na zawsze do Miejsca Świętego: «złożywszy siebie samego Bogu jako nieskalaną ofiarę, oczyszcza nasze sumienia z uczynków martwych, *abyśmy mogli służyć Bogu Żywemu*» (por. Hbr 9, 14)”⁴⁴.

Raz złożona ofiara krwawa odnawia się i uobecnia w sposób bezkrawy wtedy, kiedy kapłan sprawuje Najświętszą Ofiarę, którą się składa

⁴³ Tamże, 1992, 2.

⁴⁴ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1993, 1.

na pamiątkę Wieczerzy Pańskiej, lecz także jako Ofiarę, z Ciała i Krwi Zbawiciela, dla Wszechmogącego Ojca. W tę tajemnicę Ofiary włączony jest cały Lud Boży, a dzieje się to za sprawą powołanego kapłana.

Relikwie bł. Edmunda Bojanowskiego
w Panteonie Wielkich Polaków
Świątyni Bożej Opatrzności

6.16. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1994

Św. Jan Paweł II w powołaniu człowieka do funkcji kapłańskiej widzi wielki dar nieba, widzi wyróżnienie wybranego, ale wybranego spośród wielu powołanych świeckich wywodzących się z Ludu Bożego. Wielki dar nieba ma się realizować dla wielu, jest to bowiem sam Chrystus Zbawiciel, który w sposób sakramentalny jest obecny wśród wyznawców. Papież stwierdza: „Dla każdego z nas bowiem Kapłaństwo jest darem największym, jest szczególnym powołaniem do uczestniczenia w tajemnicy Chrystusa”⁴⁵. Tajemnica Chrystusa staje się tajemnicą dla wszystkich: jest urzeczywistnieniem natury Bożej, mogą w niej uczestniczyć wierni. Kapłaństwo daje taką możliwość. Jest darem nieba do *sprowadzania* Boga na ziemię, dla człowieka.

Kapłan nie działa sam we własnym imieniu. W ten dar powołania wpisana jest forma występowania w imieniu i niejako *w zamian*, w zastępstwie

⁴⁵ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1994,1.

Chrystusa. Zbawiciel staje się widzialny, osiągalny, obecny, bo przemawia i konsekruje Eucharystię, jest dzięki kapłanowi w swoim Słowie i pod postaciami eucharystycznymi. „Za każdym razem, kiedy sprawujemy Eucharystię, ta możliwość staje się rzeczywistością”⁴⁶. Św. Jan Paweł II nawiązał do wydanego *Listu do Rodzin*⁴⁷ oraz do ogłoszenia przez Organizację Narodów Zjednoczonych Roku 1994 *Międzynarodowym Rokiem Rodziny*, jak też do określenia rodziny jako *Ecclesia domestica*⁴⁸. W rodzinie budzi się i wzrasta powołanie kapłańskie, do rodzin i w celu ich uświęcenia kierowany jest kapłan, i głównie przez rodziny budowany jest Kościół powszechny⁴⁹.

6.17. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1995

List z 1995 r. zawiera podkreślenie roli kobiety w Kościele Chrystusowym na podstawie Pisma Świętego i Tradycji. Wzorem relacji: kapłan – kobieta jest sam Zbawiciel, „który mówi do swojego Przedwiecznego Ojca: «Ofiary ani daru nie chciałeś, aleś Mi utworzył ciało; całopalenia i ofiary za grzech nie podobały się Tobie. Wtedy rzekłem: Oto idę [...], abym spełniał wolę Twoją, Boże» (Hbr 10, 5-7). Słowa te wskazują pośrednio na Matkę, ponieważ Ojciec Przedwieczny utworzył ciało za sprawą Ducha Świętego w łonie Dziewicy Maryi, także za Jej przyzwoleniem: «niech mi się stanie według twego słowa!» (Łk 1, 38)”⁵⁰.

Św. Jan Paweł stwierdza, że „na każdym kapłanie spoczywa więc wielka odpowiedzialność za wypracowanie w sobie autentycznej postawy brata w odniesieniu do kobiety – postawy, która nie dopuszcza jakiegokolwiek dwuznaczności”⁵¹. Takie braterstwo duchowe gwarantuje autentyczną współpracę w dziele apostołskim i sakramentalnym, taka postawa wypływa ze zrozumienia macierzyństwa Maryi wobec Syna Bożego, a także macierzyństwa duchowego wobec dzieł rodzących się w społeczności kościelnej. Wzorem Maryi i jej dziewiczego macierzyń-

⁴⁶ Tamże, 1994, 1.

⁴⁷ Jan Paweł II, List do rodzin z okazji Roku Rodziny 1994. *Gratissimam sane*, 2.02.1994.

⁴⁸ Sobór Watykański II, konst. *Lumen gentium*, 11; Jan Paweł II, adh. *Familiaris consortio*, 21; KKK, 1656.

⁴⁹ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1994, 2.

⁵⁰ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1995, 1.

⁵¹ Tamże, 1995, 5.

stwa, a następnie postawy Maryi wobec Kościoła, każdy kapłan winien wzbudzać w sobie pragnienie świętości.

6.18. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1996

Kapłaństwo pochodzi wprost od Chrystusa, Największego Kapłana. Inni kapłani są powoływani tylko na Jego wzór i dla pełnienia zadań w powołaniu wszystkich chrześcijan do kapłaństwa. Jak była o tym mowa, są z ludu wzięci i dla ludu ustanowieni⁵². Kapłaństwo jest świadectwem o Bogu Ojcu, któremu nieustannie jest składana ofiara eucharystyczna, a ona ma ścisły związek z ofiarą krzyżową⁵³.

Chrystus powołuje każdego kapłana w sposób sobie właściwy, zgodny z jego charakterem i zgodny z epoką, kulturą i historią Kościoła. Do każdego kapłana kierowane jest wezwanie „Pójdź za Mną” (Mt 4,19; 9,9; Mk 1,17; 2,14; Łk 5,27; J 1,43; 21,19), na które powinna być dobrowolna zgoda i akceptacja nowej drogi życia. W ten sposób rozpoczyna się „czuwanie”⁵⁴ przy Chrystusie i Jego Kościele przez całe życie. Czuwanie pełne oddania, poświęcenia, cierpienia i ofiary w ciągu całego życia.

W kapłaństwie hierarchicznym również następuje spełnianie siebie samego, ponieważ kapłaństwo jest wybraną drogą miłości do Boga i Kościoła. Droga ta wiedzie przez życie przeżywane w służbie dla innych, mając zarazem stałe odniesienie do rzeczy ostatecznych, aby spełniła się chwała Boża.

Św. Jan Paweł II wspominał swój własny jubileusz 50-lecia święceń kapłańskich, za który serdecznie dziękował Wszechmogącemu Bogu.

⁵² „Sobór Watykański II rozszerzył bardzo znaczenie pojęcia „powołanie”. Mówi bowiem o powołaniu człowieka, o powołaniu chrześcijańskim, o powołaniu do życia małżeńskiego i rodzinnego. Na tym tle kapłaństwo jest jednym z powołań, jedną z możliwych form realizacji wezwania do pójścia za Chrystusem, który wiele razy kieruje w Ewangelii wezwanie: „Pójdź za Mną!” Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1996,2.

⁵³ Por. Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*. 1996,1

⁵⁴ Tamże, 1996, 6.

Relikwie św. Jana Pawła II
w Świątyni Bożej Opatrzności

6.19. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1997

Papież nawiązał do 50-lecia jubileuszu własnych święceń kapłańskich i wspominał tych kapłanów, którzy taką jubileuszową uroczystość przeżywali. Będąc pod wpływem tych dojmujących wspomnień z własnego życia seminaryjnego, nawiązał do *Litanii do Chrystusa Kapłana i Żertwy*, a szczególnie do wezwania: „*Iesu, Sacerdos in aeternum, miserere nobis!*”⁵⁵. Był to pierwszy rok przygotowania do wielkiego jubileuszu dwóch tysięcy-leci chrześcijaństwa i jednocześnie tytuł listu apostolskiego, zapowiadającego nadchodzące trzecie tysiąclecie wiary, *Tertio millennio adveniente*.

Ofiara Chrystusa trwa nieustannie, tak jak ciągle pośród świata trwa krzyż, co oddaje wielkopiątkowa sentencja adoracyjna i zarazem medytacyjna: *Stat Crux dum volvitur orbis*. Ofiara Syna Bożego jest odtwarzana i doświadczana przez ludzi poprzez tajemnicę Eucharystii, z którą nieustannie związane jest powołanie kapłańskie. Kapłan „stoi” najbliżej wielkiej ofiary, jaką składa Chrystus, i doświadcza tajemnicy, w jaki sposób Chrystus (i sam na podobieństwo Chrystusa) wchodzi do Królestwa Bożego. To Królestwo jest przygotowane dla nas, lecz, aby do niego dotrzeć, niezbędna jest Eucharystia, a w niej osoba kapłana. W tej mierze, która pozostaje tajemnicą powołanego, współudział kapłana we mszy świętej oznacza współcierpienie w ofierze Chrystusa.

⁵⁵ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1997, 3.

Wypowiadane podczas mszy świętej słowa konsekracji sprawiają, że dokonuje się ofiara, dlatego (i prawdopodobnie z tą myślą) zadano tak ważne pytanie: „Czyż te przedziwne słowa nie są bijącym sercem każdego kapłańskiego życia?”⁵⁶. To retoryczne pytanie ma odpowiedź w postaci nieustającej adoracji i obowiązku sprawowania Eucharystii. Kapłan nie ma innej drogi życia i działania, ponieważ raz przyjęty sakrament święceń uzdalnia go do tego, aby był wykonawcą i świadkiem.

Tylko Chrystus jest Największym Kapłanem, dlatego że „przez własną krew wchodzi do wiecznego przybytku. Jako Kapłan namaszczoney na wieki przez Ojca *Spiritu Sancto et virtute* teraz «zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach» (Hbr 1, 3)”.

W Eucharystii i poprzez Eucharystię widzimy Chrystusa zmartwychwstałego, Króla i Pana, Zbawiciela i Odkupiciela rodzaju ludzkiego, Miłosiernego Boga i Syna objawiającego Tajemnicę Trójcy Przenajświętszej. W swojej chwale Chrystus jest daleko *na wysokościach*, w niedościgłej doskonałości, a poprzez Eucharystię jest blisko, jednoczy się z nami w tej wielkiej ofierze pojednania człowieka z Bogiem. Apostołów, uczniów, kapłanów nazywa przyjaciółmi i „uczestnikami Jego kapłaństwa”⁵⁷. To wspólne uczestnictwo nadaje Eucharystii skuteczność działania, prowadzi do wspaniałego *owocu* zbawienia.

6.20. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1998

Święty papież Jan Paweł II w tym liście nawiązał do działania i do natury Ducha Świętego, Ducha Pocieszyciela, obecnego szczególnie podczas przyjmowania święceń kapłańskich, a także działającego w Kościele poprzez posługę kapłańską. „Ścisła więź łączy nasze kapłaństwo z Duchem Świętym i z Jego misją. W dniu święceń kapłańskich otrzymaliśmy szczególne wylanie Ducha Pocieszyciela, w mocy którego zmartwychwstały Chrystus odnowił w każdym z nas to, czego dokonał w swoich uczniach wieczorem w dniu Paschy, i ustanowił nas kontynuatorami swojej misji w świecie (por. J 20, 21-23)”⁵⁸.

Od czasu przyjęcia święceń kapłańskich przez powołanego Duch Święty działa tak, jak działał za czasów apostoelskich. Dokonuje nieustannej

⁵⁶ Tenże, 1997, 3.

⁵⁷ Tenże, 1997, 5.

⁵⁸ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek, 1998*, Wprowadzenie.

Relikwie św. Urszuli Ledóchowskiej
w Świątyni Bożej Opatrzności

przemiany świata i ludzi, zgodnie z dziełem zbawienia (por. J 20, 22). Duch Święty Uświęciciel przekazuje dary⁵⁹, namaszcza i przeznacza ludzi powołanych do wypełniania funkcji kapłańskich na wzór Najwyższego Kapłana Jezusa Chrystusa. Dary Ducha Świętego, zgodnie z Tradycją i teologią, nieustannie ubogacają Kościół. Sprawiają, że on jest zawsze żywy, pełen nadziei i miłości. Dzięki tej nadprzyrodzonej łasce, a zarazem pracy wpisanej również w dzieje świata doczesnego, może dokonywać się *przemiana ludzkich serc i sumień*⁶⁰, na wzór doskonałej miłości, jaka panuje pomiędzy Osobami Trójcy Przenajświętszej.

Duch Święty działa na rzecz uświęcenia i zbawienia każdego człowieka, zwłaszcza chrześcijanina, a z tym większą mocą i skutecznością pragnie uświęcić życie i działanie kapłańskie. Moce i asystencja Ducha Świętego szczególnie potrzebne są kapłanowi w czasie trudnym, w okresie

⁵⁹ „Ich nazwy są znane. Wymienia je prorok Izajasz, opisując postać przyszłego Mesjasza: «Spocznie na nim Duch Pański, duch mądrości i rozumu, duch rady i męstwa, duch wiedzy i bojaźni Pańskiej. Upodoba sobie w bojaźni Pańskiej» (por. 11, 2-3). Liczba darów zostanie później podniesiona do siedmiu w przekładzie Septuaginty i Wulgaty, które dodają *pobożność*, usuwają natomiast z tekstu Izajasza powtórzenie *bojaźni Bożej*”. Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1998, 3.

⁶⁰ Jan Paweł II, enc. *Dominum et Vivificantem*, 59.

próby, załamania i słabości ludzkich, a wtedy może być pomocna żarliwa modlitwa o wytrwanie i umocnienie wiary. W sposób znamieny taka pomoc jest niezbędna przy zachowaniu „daru czystości, jako wyrazowi miłości największej”⁶¹, i na ten dar wskazuje Maryja Matka Pięknej Miłości Boga i ludzi.

6.21. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 1999

Św. Jan Paweł II nawiązuje do trzyletniego programu przed Jubileuszem Trzeciego Tysiąclecia, opartego na wstępującym schemacie: „najpierw rok Syna, następnie rok Ducha Świętego i rok Ojca”⁶². Ten schemat został zaczerpnięty z doksologii modlitwy (kolekty) we mszy świętej. Ostatni rok, *rok Ojca*, jest skierowany do Źródła wszelkiego stworzenia i życia, do Boga wszechmogącego, co dopełnia i zamyka cały sens działań liturgicznych w kulcie Boga i jednocześnie wskazuje na jeden kierunek wiary i czci Dobra najwyższego i duchowego.

Rozważania jubileuszowe skłaniają papieża do próby retrospekcji. Zwraca przeto uwagę na działania kapłańskie, jakie dokonały się na przestrzeni ostatniego tysiąclecia. Była to wielka i zasługująca praca Kościoła, trud podjęty dla postępu całej ludzkości. Posługa ta realizowała się poprzez przekazywanie Słowa Ewangelii, przez świadectwa wiary i wierności Chrystusowi w ofercie męczeństwa. Niestety, w tym okresie, o którym jest mowa, były także zaprzeczenia godności powołań kapłańskich, za które Kościół pokornie przeprasza.

Zbliżający się jubileusz, zdaniem papieża, jest czasem refleksji nad dokonaniami Kościoła, szczególnie w budowaniu wśród narodów *cywilizacji miłości*⁶³, a był to pokorny i wytrwały trud licznych szafarzy w służbie Ewangelii. Była to też droga przebyta razem z Chrystusem, który nadal jest obecny wśród nas, nadal wypełnia w podjętej ofercie Misterium Paschalne: przez swe działanie i posługę kapłanów w Eucharystii. Tak bowiem spełnia się nieustanne świadectwo życia i umierania każdego wierzącego – razem z Chrystusem. Tak dopełnia się droga zbawienia, prowadząca przez Chrystusa do Domu Ojca.

⁶¹ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1998, 7.

⁶² Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1999, 1.

⁶³ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1999, 2.

Relikwie św. Andrzeja Boboli
w Świątyni Bożej Opatrzności

Mamy możliwość nieustannego kontaktu z Bogiem przez Chrystusa, dzięki Eucharystii i poprzez modlitwę. Szczególną modlitwę otrzymaliśmy wprost od Jezusa Chrystusa Syna Bożego. On nas nauczył, jak i o co mamy się modlić. Modlitwa Ojcze nasz weszła w życie Kościoła i nieustannie ubogaca każdego chrześcijanina, a w liturgii mszy świętej wypełnia się ona przez ofiarę Chrystusa. Św. Jan Paweł II podpowiada: „Jakbyśmy chcieli w tym momencie wyznać, że Chrystus ostatecznie i w pełni nauczył nas tej modlitwy do Ojca, gdy potwierdził ją przez swoją krzyżową ofiarę”⁶⁴.

Liturgia mszy świętej jest najpiękniejszą modlitwą i zarazem uczestnictwem w Tajemnicy Trójcy Przenajświętszej, uczestniczymy bowiem w relacjach Osób Boskich, dotykamy istoty osobowej miłości, adoracji i uwielbienia, które leżą w naturze Boga. W Eucharystii mszy świętej, jak i w adoracji, poza mszą świętą, przybliżamy się, i „Idąc jak gdyby śladami Chrystusa przez te wszystkie wydarzenia historii zbawienia, odkrywamy Jego dogłębne otwarcie się ku Ojcu”⁶⁵.

⁶⁴ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 1999, 5.

⁶⁵ Tamże, 2000, 7.

6.22. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 2000

List ten został napisany podczas pielgrzymki papieża do Jerozolimy. Zawiera błogosławieństwa, pozdrowienia i wykładnię tajemnicy Wieczernika. „Tak, piszę do was z Wieczernika, rozmyślając o tym, co wydarzyło się w tych murach w ów wieczór przeniknięty tajemnicą”⁶⁶. Wspomnienie i powtórne przeżywanie tej tajemnicy daje moc i siłę do nieustannej pracy, do poświęcenia i do nieustannych powrotów, aby adorować największą tajemnicę zbawienia.

Chrystus pragnął i pragnie jedności w Kościele. W modlitwie arcykapłańskiej prosił o tę jedność, wszak sam poniósł ofiarę na krzyżu i sam teraz przez Eucharystię jednoczy wszystkich z Bogiem Ojcem. W Eucharystii widzimy „Chrystusa zjednoczonego z Ojcem, gotowego powrócić do Niego przez ofiarę z siebie i pragnącego jedynie dać uczniom udział w swojej jedności z Ojcem: «jak Ty, Ojcze, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno» (J 17, 21)”⁶⁷.

Powołanie kapłańskie jest czymś wyjątkowym, niezbędnym i niezastąpionym. Obdarza powołanego nowym charakterem sakramentalnym, który go wyróżnia i zobowiązuje, nakazując spełniać ofiarę Eucharystyczną, „która jest źródłem i szczytem całego życia chrześcijańskiego”⁶⁸.

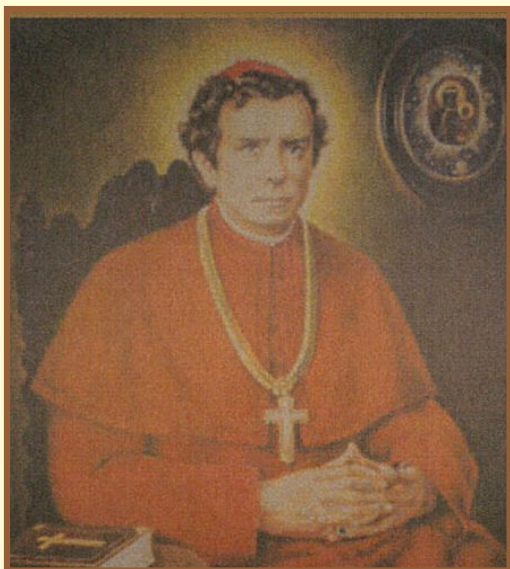
Chrystus wybrał Apostołów i uczniów spośród zwykłych ludzi, czasem bardzo ułomnych, niestałych, a nawet niewiernych. Przedstawił im wspólną rolę pośredników w sprawach boskich, dał im skarb, aby go nieśli do ludzi wszystkich pokoleń. Święty Paweł powiedział: „Przechowujemy zaś ten skarb w naczyniach glinianych, aby z Boga była owa przeogromna moc, a nie z nas” (2 Kor 4, 7). Problem słabości kapłańskich, jak i problem słabości świeckich, wielokrotnie się powtarza w Kościele, ale sens i treść powołania się nie zmienia, gdyż ono trwa. Dlatego św. Jan Paweł II kieruje do wszystkich kapłanów apel: „Z tego miejsca, gdzie Chrystus wypowiedział święte słowa ustanawiające Eucharystię, wzywam was, drodzy Bracia w Kapłaństwie, do ponownego odkrycia «daru» i «tajemnicy», które otrzymaliśmy”⁶⁹.

⁶⁶ Tamże, 2000, 2.

⁶⁷ Tamże, 2000, 4.

⁶⁸ Por. Sobór Watykański II, *Lumen gentium*, 11. (18.11.1964).

⁶⁹ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 2000, 7.

Relikwie
św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego
w Świątyni Bożej Opatrzności

Kapłaństwo człowieka wobec Boga ma długą historię – szczególnie odzwierciedla się ono w tradycjach ksiąg Starego Testamentu. Chrystus jednak połączył i zebrał te tradycje, dokonał jednej doskonałej ofiary i stał się jedynym kapłanem, zaś „od tamtego czasu każda ofiara sprawowana przez kapłana jest tylko ponownym przedstawieniem Ojcu jedynej ofiary Chrystusa, złożonej raz na zawsze”⁷⁰.

Eucharystia to Ciało i Krew Chrystusa, acz jest to ciało tożsame z tym, które zostało poczęte i zrodzone w łonie Maryi, a następnie złożone w ofierze krzyża. Ta tajemnica nieustannie się powtarza, aby wszyscy mieli udział w miłości Boga realizującej się w tak przedziwny sposób. Na całej ziemi dokonuje się w jednakowej formie, we mszy świętej, przyjście Chrystusa do swoich wiernych, swoich duchowych dzieci, poprzez kapłaństwo zawiązują się wspólnoty wiary i miłości, trwa Kościół, a w nim Eucharystyczny Chrystus.

Posługa kapłańska to głównie Eucharystia, ale, żeby ją zrozumieć i przeżywać, potrzebne jest głoszenia Słowa i uświęcenie ludzi poprzez sakramenty w Kościele. „Jednakże Eucharystia jest centrum, z którego to wszystko promieniuje i ku któremu wszystko prowadzi. Wraz

⁷⁰ Tamże, 2000, 8.

Św. Maksymilian Kolbe

z Eucharystią narodziło się w Wieczerniku nasze kapłaństwo⁷¹ – stwierdza papież.

6.23. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 2001

Tajemnica Wieczernika nieustannie powtarza się i obejmuje ludzi dobrej woli, tych, którzy pragną spotkania z Bogiem. Owo spotkanie to bezgraniczna miłość Boga do człowieka, a ta miłość wynika ze spotkania Boga Trynitarne. Chrystus umywał nogi Apostołom, aby pokazać drogi wzajemnej służby, bo służba jest „podstawą każdej prawdziwej relacji między ludźmi: «abyście i wy tak czynili,

jak Ja wam uczyniłem...» (J 13, 15)”⁷².

Święty papież Jan Paweł II powracał również do wspomnienia innego, napisanego przez siebie, Listu apostolskiego *Novo millennio ineunte*⁷³, do czasu, gdy zaczynało się nowe tysiąclecie, gdy rozpoczął się nowy czas i droga prowadząca od Chrystusa, przez Ducha Świętego, aż do Boga Ojca. Jest to droga świętości, droga powołania i droga służby braciom.

Służba Słowa i służba w sprawowaniu sakramentów nadal musi być znakiem sprzeciwu wobec świata, który nieustannie chce debatować na tematy wiary, nierzadko odchodząc od jej zbawczych założeń i celów. Aby przekonywać o prawdzie wiary, nieustannie potrzeba więc *świadectw tych, którzy zostali powołani, uwierzyli i powinni nieść światło wiary w nowym tysiącleciu chrześcijaństwa*.

Prawdziwym dziedzictwem Wielkiego Jubileuszu było bliższe spotkanie z Chrystusem miłosiernym, przebaczącym, dającym wiernym w sakramencie pojednania nieustanną szansę *bycia* w miłości z Bogiem i z braćmi. To sakramentalne miłosierdzie ma w swojej treści całkowitą bezinteresowność. Człowiek nic Bogu dać, ani dodać do istoty przedwiecznego Bytu, nie może. W miłosierdziu z kolei przejawia się wyrozumiałość

⁷¹ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek, 2000*, 10.

⁷² Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek, 2001*, 2.

⁷³ Jan Paweł II, *List apostolski Novo millennio ineunte*, (6.01.2001).

Boga, którą mają naśladować kapłani, i wreszcie miłosierdzie jest przebaczeniem, „którego On nigdy nam nie odmawia, jak nie odmówił go Piotrowi, choć on się Go wyparł”⁷⁴.

Św. Jan Paweł II zwrócił się do wszystkich kapłanów z wezwaniem: „Drodzy Kapłani, świadectwa Piotra i Pawła zawierają cenne wskazania dla nas. Zachęcają nas, byśmy *przeżywali dar posługi kapłańskiej w postawie bezgranicznej wdzięczności*: my sami na nic nie zasłużyliśmy, wszystko jest łaską! Zarazem doświadczenie obydwóch Apostołów skłania nas do oddania się miłosierdziu Bożemu”⁷⁵. Natomiast sakrament pojednania jest dla kapłanów podporą, jest drogowskazem i środkiem leczącym ze słabości.

Wymiar pokuty sakramentalnej obejmuje także, oprócz skutków dla indywidualnego człowieka, całą społeczność Kościoła. Grzech ma charakter powszechny, ale może być zgładzony mocą miłosierdzia Bożego, a indywidualna spowiedź i rozgrzeszenie rozszerzają swoje zakresy na wszystkich. Chrześcijaństwo nie tylko zamyka się w pozytywnych normach etycznych, wynikających ze społecznego współżycia, ale wzywa i kieruje wszystkich ludzi do osiągnięcia świętości.

6.24. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK 2002

Tajemnica Eucharystii wiąże się ściśle z tajemnicą miłosierdzia Bożego, czyli łaską przekazaną w sakramencie pojednania. Aby godnie i owocnie przyjąć Chrystusa Eucharystycznego, niezbędne jest pojednanie, wyrażenie skruchy i żalu za popełnione grzechy⁷⁶. Ten sposób rozumowania i działania prezentował Chrystus, nawołując do pojednania z Bogiem i braćmi.

Wcześniej, zanim grzesznik zdecyduje się na akt pokuty, Chrystus pierwszy zbliża się do niego w akcie miłosierdzia, pojednania i uwolnienia z win. Św. Jan Paweł II przytacza opis spotkania Chrystusa z Zacheuszem (Łk 19,16-9). Chrystus był pierwszy ze swoim wyczekującym spojrzeniem,

⁷⁴ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 2001, 6.

⁷⁵ Tamże, 2001, 10.

⁷⁶ „Katechizm Kościoła Katolickiego wyraża się o tym w ten sposób: «Eucharystia nie może jednoczyć nas z Chrystusem, nie oczyszczając nas równocześnie z popełnionych grzechów i nie zachowując nas od grzechów w przyszłości» (n. 1393) „. Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki czwartek*, 2002, 2.

ze swoimi zainteresowaniem i wolą spotkania się w domu Zacheusza. A skutkiem miłosierdzia Bożego była głęboka przemiana moralna celnika.

Misją dla kapłanów jest postępować podobnie. Dlatego św. Jan Paweł II stwierdzał: „Myślę tutaj o misji, jaką Pan nam powierzył, abyśmy reprezentowali Go nie tylko podczas Ofiary eucharystycznej, lecz także w Sakramencie Pojednania”⁷⁷.

W sakramencie pojednania każdy penitent spotyka się z miłosierdziem Bożym, a każdy kapłan ma reprezentować miłosiernego i przebaczącego Chrystusa, ponieważ „Bóg liczy również na nas, na nasze oddanie i wierność, aby mógł dokonywać cudów w ludzkich sercach”⁷⁸. Kapłan w sakramencie pojednania jest tylko pośrednikiem w spotykaniu się Boga z człowiekiem. Ma być pomocny w utwierdzeniu wiary, miłości, wiedzy, tradycji i postawy religijnej. Papież wprost wyjaśnia to zadanie: „W każdym przypadku spowiednik winien wykorzystać spotkanie sakramentalne, by pomóc penitentowi w dostrzeżeniu miłosiernej wyrozumiałości Boga, który wyciąga ku niemu rękę nie po to, aby go zranić, lecz by ocalić”⁷⁹.

Spotkanie sakramentalne, kierowane miłością Boga nie może być zniekształcane zarówno przez rygoryzm, jak i laksyzm. Oba te kierunki ekstremalne nie zawierają się w nauczaniu Chrystusa i Kościoła. Podobnie też źle rozumiana wyrozumiałość wypacza prawdę o grzechu i winie. „Naszym zadaniem (kapłanów – przyp. Z. S.) – mówi papież – jest być świadkami Boga, przekazicielami miłosierdzia, które zbawia również, gdy jawi się jako osąd nad ludzkim grzechem”⁸⁰.

6.25. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 2003. ENCYKLIKA *ECCLESIA DE EUCHARISTIA*

17 kwietnia 2003 r., w Wielki Czwartek św. Jan Paweł II przekazał Kościołowi encyklikę *Ecclesia de Eucharistia*⁸¹, w której wyjaśnia, że „Ko-

⁷⁷ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki czwartek, 2002*, 2.

⁷⁸ Tamże, 2002, 4.

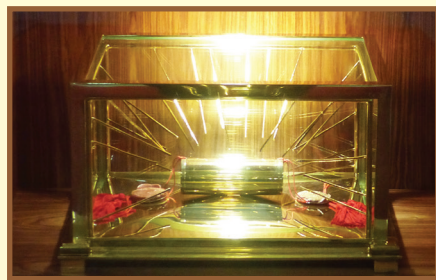
⁷⁹ Tamże, 2002, 7.

⁸⁰ Tamże, 2002, 10.

⁸¹ „W tym roku, dwudziestym piątym mojego pontyfikatu, chcę w sposób szczególny zaprosić cały Kościół do refleksji eucharystycznej i wezwać do dziękczynienia Panu za dar Eucharystii i Kapłaństwa: « Dar i Tajemnicę ». Jan Paweł II, enc. *Ecclesia de Eucharistia*, 7 (17.04.2003).

ściół rodzi się z tajemnicy paschalnej. Właśnie, dlatego Eucharystia, która w najwyższym stopniu jest sakramentem tajemnicy paschalnej, *stanowi centrum życia eklezjalnego*⁸².

Kapłan powołany przez Chrystusa w Eucharystii, w imieniu Zbawiciela (w osobie Chrystusa⁸³) wypowiada słowa konsekracji, a Eucharystia staje się najwyższym dobrem dla całego świata, „Jednoczy niebo z ziemią.

Relikwie bł. Jerzego Popiełuszki
w Świątyni Bożej Opatrzności

Zawiera w sobie i przenika całe stworzenie. Syn Boży stał się człowiekiem, aby w najwyższym akcie uwielbienia przywrócić całe stworzenie Temu, który je uczynił z niczego”⁸⁴.

Eucharystia pomaga przewyżczać problemy współczesnego świata, pozwala przywracać pokój, wzmóc troskę o budowanie trwałych fundamentów sprawiedliwości i solidarności. Dzięki ofierze mszy świętej,

⁸² Jan Paweł II, enc. *Ecclesia de Eucharistia*, 3.

⁸³ „Często powtarzane przez Sobór Watykański II wyrażenie, według którego « kapłan pełniący posługę dzięki świętej władzy, jaką się cieszy w osobie Chrystusa (*in persona Christi*), sprawuje Ofiarę eucharystyczną », (Por. Konst. dogm. O Kościele *Lumen gentium*, 10 i 28; Dekret o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*, 2). Jan Paweł II, enc. *Ecclesia de Eucharistia*, 29.

⁸⁴ Tamże, 8.

sprawowanej na wzór Chrystusa, kapłan wraz z wiernymi występują także w obronie życia ludzkiego od poczęcia aż do naturalnej śmierci.

Eucharystia buduje wspólnoty Kościoła, stanowi centrum kultu i adoracji w życiu parafialnym⁸⁵, wymaga jednak obecności kapłana, ponieważ tylko jemu przysługuje prawo występowania w imieniu Chrystusa. Wiele wspólnot odczuwa i boleśnie przeżywa brak kapłanów, ale jedynym sposobem na to jest nieustanna modlitwa o liczne i dobre powołania. W dialogu powołaniowym w relacji: Bóg – człowiek odpowiedź ze strony wzywanego może być negatywna, niepewna lub nietrwała, bowiem na przeszkodzie pełnej akceptacji mogą stać różne przeszkody, takie jak: niedojrzałość osobowości, przywiązanie do dóbr tego świata⁸⁶, *religijność bez Boga*, zdeformowane *konceptje człowieka*, zdeterminowanie o *charakterze wychowawczym, psychologicznym, kulturowym czy środowiskowym*, pojmowanie powołania jako prywatnej sprawy bez wymiaru eklezjalnego (por. Jan Paweł II, adh. *Pastorem dabo vobis*, 37).

Na zakończenie encykliki św. Jan Paweł II przypomina o wielkiej roli i ścisłym związku Maryi z Eucharystią. Stwierdza, że „*Maryja jest «Niewiastą Eucharystii» w całym swoim życiu*. Kościół, patrząc na Maryję, jako na swój wzór, jest wezwany do Jej naśladowania także w odniesieniu do Najświętszej Tajemnicy”⁸⁷.

6.26. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 2004

Kościół pochodzi od Chrystusa, nieustannie odnawia się dzięki Jego obecności, szczególnie obecności Eucharystycznej, zostaliśmy bowiem „zrodzeni z Eucharystii”⁸⁸. Jest to nieustanne dzieło Ducha Świętego

⁸⁵ „Jak naucza Sobór Watykański II « nie zbuduje się (...), żadnej wspólnoty chrześcijańskiej, jeżeli nie jest ona zakorzeniona w celebracji Najświętszej Eucharystii » (Dekr. o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*, 13; por. *Kodeks Prawa Kanonicznego*, kan. 904; *Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich*, kan. 378)”. Jan Paweł II, enc. *Ecclesia de Eucharistia*, 36.

⁸⁶ Bogaty młodzieniec: „Lecz on spochmurniał na te słowa i odszedł zasmucony, miał bowiem wiele posiadłości”, Mk 10, 22.

⁸⁷ Jan Paweł II, enc. *Ecclesia de Eucharistia*, 53.

⁸⁸ „To, co mówimy o całym Kościele, który — jak powtórzyłem w ostatniej Encyklice — «*de Eucharistia vivit*», możemy równie dobrze powiedzieć o kapłaństwie służebnym: ma ono swoje źródło, żyje, działa i przynosi owoce «*de Eucharistia*» (por. Sobór Tryd., Sesja. XXII, kan. 2: *DS* 1752). «Nie ma (...) Eucharystii bez kapłaństwa, tak jak nie istnieje kapłaństwo bez Eucharystii» (*Dar i tajemnica. W 50. roku mojego*

uświęcające wierzących na sposób ludzki i boski. Widzimy znaki, Eucharystię i kapłana, doświadczamy mocy Boga, odmieniamy swoje życie, wówczas nabiera ono wymiaru nieśmiertelnego, prowadząc nas do wiecznego zbawienia.

Jak była o tym mowa powyżej, kapłaństwo i Eucharystia łączą się poprzez wspólną tajemnicę Wieczernika: „chodzi o dwa sakramenty ustanowione równocześnie, związane ze sobą nierozzerwalnie aż do końca świata”⁸⁹; jest to ta sama tajemnica uświęcenia i miłości. Te dwa sakramenty są darem Boga dla człowieka i jego kościelnej wspólnoty, a trwają nieustannie poprzez sukcesję Apostolską. Sobór Watykański II naucza, że „kapłan urzędowy (...), dzięki świętej władzy, jaką się cieszy (...), w osobie Chrystusa (*in persona Christi*) sprawuje Ofiarę eucharystyczną i składa ją Bogu w imieniu całego ludu” (*Lumen gentium*, 10). Nikt, poza kapłaństwem urzędowym, nie może sprawować tej godności i wypełniać funkcji.

6.27. LIST DO KAPŁANÓW NA WIELKI CZWARTEK, 2005

List nawiązuje do Roku Eucharystii. W tym właśnie czasie Kościół kierował swoją wdzięczność i radość za ten dar nieba, za obecność eucharystyczną Chrystusa pośród wiernych. W tej wdzięczności ważne miejsce ma kapłaństwo – też dar sakramentalny, który uzdalnia do sprawowania Eucharystii. Dwa sakramenty, kapłaństwo i Eucharystia, są ze sobą nierozdzielnie związane, tak jak chciał Chrystus. Powiedział: „to czyńcie na moją pamiątkę”, a także wybrał uczniów i przekazał im władzę duchową mocą Ducha Świętego: „Weźmijcie Ducha Świętego...”.

„W Eucharystii Jezus dziękuje Ojcu z nami i za nas”⁹⁰, składa ofiarę z siebie i za nas Bogu Ojcu. Dlatego jest to tajemnica tak wielka, że obejmuje cały ród ludzki we wszystkich pokoleniach i rasach, zawierając w sobie ogrom miłości Boga do człowieka. Dzięki Eucharystii ten ogrom miłości może docierać do wszystkich ludzi wierzących i dobrej woli, acz dociera w sposób cudowny – eucharystyczny. To docieranie Boga do wszystkich w znaku eucharystycznym dokonywać się może tylko

kapłaństwa, Kraków 1996, s. 75. Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 2004, 2.

⁸⁹ Jan Paweł II, *List do kapłanów na Wielki Czwartek*, 2004, 3.

⁹⁰ Jan Paweł II, *List na Wielki Czwartek*, 2005, 2.

za pomocą kapłana, który także dziękuje za dar wiary. „Kapłan wie, że ma pogłębiać *ducha nieustannej wdzięczności* za liczne dary otrzymane w życiu: w szczególności za dar wiary”⁹¹. Na tym darze wiary opiera się także dar sakramentu kapłaństwa, „które całkowicie konsekruje go do służby Królestwu Bożemu”⁹². Wiara i kapłaństwo w człowieku powołanym powinny dokonywać nieustannego uświęcenia, lecz zarazem przyczyniać się do poświęcania się kapłana dla tych, do których został posłany.

7. PODSUMOWANIE

- Powołanie kapłańskie jest darem, łaską i zaproszeniem do współpracy z Chrystusem.
- Wszystko dzieje się pomiędzy powołanym, w tym wypadku kapłanem, a Chrystusem.
- Powołanie kapłańskie wynika z kapłaństwa powszechnego.
- Powołanie rodzi się w rodzinie i w środowisku chrześcijańskim.
- Powołanie można zrealizować lub mu zaprzepaścić, zależnie od woli powołanego, jak i środowiska, w którym działa.
- Liczba powołanych zależy od wiary wiernych Chrystusowi. Ważne jest środowisko parafii – *rodziny parafialnej*.
- Bronią zasadniczą dla kapłaństwa i kapłana indywidualnego jest modlitwa Kościoła i kapłana.
- Dusza kapłana jest „naznaczona” powołaniem.
- Sakrament pojednania jest dla kapłanów *podporą, drogowskazem i lekarstwem*.
- Istotą kapłaństwa hierarchicznego jest Eucharystia i głoszenie Dobrej Nowiny.
- Kapłan odzwierciedla miłość Chrystusa do Kościoła.

⁹¹ Tamże, 2005, 2.

⁹² Tamże, 2005, 2.

MATERIAŁY WYKORZYSTANE

Jan Paweł II, Enc. *Ecclesia de Eucharistia*. O Eucharystii w życiu Kościoła, Poznań 2003.

Jan Paweł II, List apostolski *A Concilio Constantinopolitano* do Episkopatu Kościoła Katolickiego na 1600. rocznicę I Soboru Konstantynopolskiego i na 1550. rocznicę Soboru Efeskiego (Rzym, 25.03.1981), w: Tegoż, *Dzieła zebrane*, tom III: *Listy*, red. ks. P. Ptasznik i in., Kraków 2007, s. 121-128.

Jan Paweł II, *Listy na Wielki Czwartek*, w: Tegoż, *Dzieła zebrane*, tom III: *Listy*, red. ks. P. Ptasznik i in., Kraków 2007, *passim*.

Kapłaństwo służebne w życiu i nauczaniu Jana Pawła II, red. J. Szczurek, Kraków 1997.

Lubowiecki K., OMI, *Jan Paweł II. Listy na Wielki Czwartek*, w: J. Kochel, *Tajemnica kapłaństwa w świetle listów do kapłanów*, w: *Oblicza kapłaństwa. Wykłady otwarte w Centrum Edukacyjnym im. Jana Pawła II w Gliwicach w Roku Akademickim 2009/2010*, red. K. Wolsza, „Studia i Materiały Diecezji Gliwickiej”, tom 3, Gliwice 2010, s. 23-36.

Zyzak W., *Kapłaństwo presbiterów. Studium nauczania Jana Pawła II*, Kraków 2010.

Ks. prof. UKSW dr hab. Zdzisław Struzik

*Zachęcam do odmówienia
Aktu Dziękczynienia i Zawierzenia Opatrzności Bożej
wraz z wiernymi
podczas niedzielnych Mszy świętych.*

*Boże naszych ojców.
Boże Patriarchów i Proroków, Apostołów i Męczenników.
Boże wszystkich świętych.*

*Dziękuję Ci za Twoją miłosierną miłość, która nigdy się nie nuży i nie zniechęca.
Dziękuję za to, że w Jezusie obiecałeś być z nami przez wszystkie dni
– aż do skończenia świata.
Dziękuję za to, że w Matce Twojego Syna dałeś Kościołowi Matkę.
Dziękuję za to, że byłeś ze mną w radosnych i trudnych chwilach mego życia.
Dziękuję za to, że w Twoich świętych dałeś mi opatrnościowych przewodników
na drodze do świętości.*

*Boże pełen majestatu i miłosierdzia, Tobie oddaję moje trudne dziś i tajemnicze jutro.
Twojej Opatrzności zawierzam siebie – część Twojego Kościoła – abym był solą ziemi,
w prostocie żyjąc Ewangelią, był świadkiem prawdy, która wyzwala.*

*Zawierzam Ci siebie, bym nie bał się przyjąć powołania do pójścia za Chrystusem
na każdej drodze życia. Bym niosąc mój krzyż zachował ufność,
że na mojej drodze krzyżowej nie jestem sam.*

*Zawierzam Ci moją rodzinę, by była silna wiarą i bogata w miłość, która nie szuka swego,
nie unosi się gniewem, nie pamięta złego; która wszystko znosi i wszystko przetrzyma.*

Zawierzam wszystko i z serca wołam: Opiekuj się mną, Opatrzności nasza!

*Boże przedwieczny. Do Ciebie należy czas i wieczność.
Powierzam Twojej Opatrzności losy moje i moich bliskich.
Nie opuszczaj nas – nawet wtedy, gdy my opuszczamy Ciebie.
Prowadź nas – nawet wtedy, gdy nasze drogi nie są Twoimi drogami.
Mów do nas – nawet wtedy, gdy nasze serca są nieskore do słuchania.
Boże w Trójcy Jedyne, Ojcze, Synu i Duchu Święty, bądź uwielbiony teraz i zawsze.*

Amen.

BIURO CENTRUM OPATRZNOŚCI BOŻEJ

Nr domofonu 111

Wejście: kl. B, I piętro

pon. - pt: 9-17

tel. 22 201 97 12

www.centrumopatrznosci.pl

PUNKT INFORMACYJNY PRZY RECEPCJI

pon. - sob.: 10-17

niedz.: 10-18

INSTYTUT PAPIEŻA JANA PAWŁA II

sekretariat 202

Wejście: kl. A, II piętro

pon.-pt.: 8-16

tel. 22 213 11 90

mail: instytut@ipjp2.pl

www.ipjp2.pl

PARAFIA OPATRZNOŚCI BOŻEJ W WILANOWIE

Nr domofonów

Ks. Tadeusz 106

Ks. Mariusz 101

Ks. Mateusz 104

Ks. Jarosław 105

Refektarz 102

KANCELARIA PARAFIALNA

CZYNNA:

pon.: godz. 9-10

wt.,śr.,czw.,pt.: 19-20

tel. 696 454 606

mail: parafia@centrumopatrznosci.pl

www.parafia.centrumopatrznosci.pl

ISBN 978-83-65198-17-4

MAZOWSZE.
serce polski

